

HÍRLEVÉL

2018. XVIII. évfolyam 5. szám

2018. MÁJUS

MAGZATBUROK-
VISSZAMARADÁS I.

10.
oldal

AZ IDEI TAVASZ ÉS A ROZS

24.
oldal

SÖRRE WHISKY?

18.
oldal

A TEJFELHASZNÁLÁS
SZOKATLAN MÓDJAI I.

26.
oldal

ÁLLATTENYÉSZTÉSI
TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLÓ KFT.

2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.
Tel.: +36 28 515 540 | Fax: +36 28 515 550
E-mail: atkft@atkft.hu | www.atkft.hu

PARTNERTÁJÉKOZTATÓ

HÍRLEVÉL

AZ ÁLLATTENYÉSZTÉSI
TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLÓ KFT.
KIADVÁNYA

2100 Gödöllő,
Dózsa György út 58.
Telefon: 06-28-515-540
Fax: 06-28-515-550
E-mail: atkft@atkft.hu
Honlap: www.atkft.hu

Felelős kiadó:

Kövesdi Zsolt
ügyvezető igazgató

Főszerkesztő:

Rácz Henriett
06-20/329-5227
racz.henriett@atkft.hu

Szerkesztő asszisztens:

Szűcs Krisztina

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. Dégen László
Dr. Kenéz Árpád
Dr. Monostori Attila
Dr. Orosz Szilvia
Dr. Ózsvári László
Rácz Henriett

Grafikai előkészítés:

Kutas Ferenc

Lebonyolítás:

LittleShark Marketing Kft.

Nyomás:

Vármédia Print Kft.
www.varmediaprint.hu

ISSN HU-2063-3491

TARTALOM

TÁJÉKOZTATÁS	3
SZÁMADÁS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: a legjobb 10 tehenészet	6
ÁLLATEGÉSZSÉG ÉS TAKARMÁNYOZÁS Magzatburok-visszamaradás I. (Dr. Monostori Attila, dr. Dégen László)	10
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT	12
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA	13
TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT	13
TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	14
PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK	14
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA (Dr. Ózsvári László)	16
A JÓ MINŐSÉGŰ TÖMEGTAKARMÁNY A GAZDASÁGOS TERMELÉS ALAPJA A nedves élelmiszeripari melléktermékek világa (Dr. Orosz Szilvia)	18
„Amit a jóisten elront, azt ő helyre is hozza” (Iván Ferenc)	24
TUDOMÁNY, EGÉSZSÉG, JÓKEDV A tejfelhasználás kevésbé megszokott módjai (Dr. Kenéz Árpád)	26
A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS HÍREI	28

KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Partnereink!

Egy cég életében mindig történnek személyi változások. Most éppen egy olyan kollégától kell megválnunk, aki nagyon hosszú időt töltött el cégünk szolgálatában. **Szabó András**, az ÁT Kft. alaptevékenységért felelős igazgatója ez év május 14-én nyugállományba vonult.

Ezúton szeretném Önöknek bemutatni életpályáját, és szeretném megköszönni cégünknel végzett sok-sok éves munkáját és tevékenységét.

Szabó András 1981-ben szerezte meg a Gödöllői Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaság-tudományi Karán agrármérnöki, állattenyésztési szakirányú diplomáját. 1981. július 1-jétől az Erdőtelki-Tenki Szabadság Termelőszövetkezetben helyezkedett el, kezdetben hízómarha telepvezetőként, később ágazatvezető, majd főállattenyésztő munkakörökben dolgozott.

1988-ban költözött családjával Gödöllőre, ekkor kezdte meg munkáját a Gödöllői Állattenyésztő Vállalat (GÁV) Gödöllői Állomásán juhtenyésztési csoportvezetői munkakörben. 1990 és 1992 között a GÁV Gödöllői Állomásán, illetve az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Vállalatnál szarvasmarha-tenyésztési csoportvezető. 1993 és 1994 között az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Vállalatnál, az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. Gödöllői Állomásán állomásvezető. Az elmúlt 30 évben a Gödöllői Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Vállalatnál, később annak jogutódjánál az ÁT Kft.-nél változatos, sokrétű feladattal bízta meg a mindenkori vezetés: volt területi igazgató, informatikai igazgató és fejlesztési igazgató is. Része lehetett a tejelő szarvasmarha állományok teljesítményvizsgálata egységes országos hatáskörű megszervezésének. Munkájával hozzájárult a termelésellenőrzés és adatfeldolgozás korszerű számítógépes rendszerének kialakításához.

Volt kollégánk a sok év alatt szerzett tudásával és tapasztalataival nyugdíjasként is segíteni fogja társaságunk munkáját.

Feladatait **Németh Csaba** vette át, aki agrármérnöki diplomáját a Pannon Agrártudományi Egyetem Mezőgazdaság-tudományi Karán, Mosonmagyaróváron szerezte 1991-ben. Szakmai tevékenységét a Gödöllői Állattenyésztő Vállalatnál kezdte 1988-ban tejtermelés ellenőrként. A GÁV jogutódjánál, az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.-nél 2009-ig dolgozott, 1998-tól területi igazgatóként, majd 2004-től kvótaigazgatóként. 2009-től 2016 végéig a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Állattenyésztési Igazgatóságát vezette, amely az állattenyésztők, tenyésztőszervezetek, fajtafenntartók tevékenységének ellenőrzését, és a központi állattenyésztési adatbank működtetését látta el országos hatáskörrel. 2017. január 1-jétől kezdett dolgozni a Nemzeti Agrárgazdasági Kamaránál állattenyésztési szakértő munkakörben.

Ez év júniusától pedig ismét az ÁT Kft. munkatársa, aki Szabó András alaptevékenységért felelős igazgató munkáját fogja a jövőben ellátni.

Üdvözléssel,

Kövesdi Zsolt

ügyvezető igazgató

SZÁMADÁS AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL

1. TÁBLÁZAT: A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNY JELLEMZŐI ELLENŐRZÉSI MÓDSZEREK SZERINT (2018. MÁJUS)

Az ellenőrzés módja	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám növekedés	csökkenés
"A" módszer	442	182 186	152 391	4 766 262	31,28	26,16	5 418	6 149
"B" módszer	85	2 004	1 415	30 923	21,85	15,43	102	38

2. TÁBLÁZAT: AZ ELLENŐRZÖTT TEHÉNÁLLOMÁNY LÉTSÁMA ÉS TERMELÉSE A 2018. MÁJUS HAVI ELLENŐRZŐ FEJÉS NAPJÁN (MEGYÉNKÉNT, ÖSSZESEN ÉS ÁTLAGOSAN)

Megye	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Átlag (tehen/telep)	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám Növekedés	Csökkenés	Változás
Baranya	17	10 109	595	8 518	279 036	32,76	27,60	332	483	-151
Bács - Kiskun	33	7 139	216	5 758	162 656	28,25	22,78	162	313	-151
Békés	37	17 627	476	14 754	439 270	29,77	24,92	506	499	7
Borsod - Abaúj - Zemplén	21	7 695	366	6 513	198 380	30,46	25,78	280	274	6
Csongrád	21	9 207	438	8 005	255 222	31,88	27,72	255	342	-87
Fejér	22	13 013	592	10 836	339 992	31,38	26,13	414	336	78
Győr - Moson - Sopron	33	15 096	457	12 864	406 425	31,59	26,92	390	569	-179
Hajdú - Bihar	51	21 085	413	17 800	554 549	31,15	26,30	611	698	-87
Heves	10	3 467	347	3 018	96 308	31,91	27,78	134	83	51
Komárom - Esztergom	9	4 909	545	4 160	156 100	37,52	31,80	177	157	20
Nógrád	8	3 429	429	2 798	81 450	29,11	23,75	136	63	73
Pest	28	11 907	425	9 908	321 947	32,49	27,04	485	471	14
Somogy	11	6 234	567	5 265	189 797	36,05	30,45	171	264	-93
Szabolcs - Szatmár - Bereg	25	10 239	410	7 629	238 810	31,30	23,32	220	216	4
Jász - Nagykun - Szolnok	32	12 920	404	10 774	328 717	30,51	25,44	401	407	-6
Tolna	31	6 453	208	5 467	155 553	28,45	24,11	205	255	-50
Vas	18	7 443	414	6 257	180 512	28,85	24,25	161	236	-75
Veszprém	24	10 283	428	8 705	277 932	31,93	27,03	282	320	-38
Zala	11	3 931	357	3 362	103 605	30,82	26,36	96	163	-67
2018. május	442	182 186	412	152 391	4 766 262	31,28	26,16	5 418	6 149	-731
eltérés az előző hónaptól:	0	-731	-2	-4 560	-117 488	0,16	-0,54	-691	-146	

3. TÁBLÁZAT: AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHÉNÁLLOMÁNY ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI MEGOSZLÁSA (2018. MÁJUS)

Istálló átlag	Telepek		Tehenek	
	Száma	%-os megoszlása	Száma	%-os megoszlása
30.1 kg felett	54	12,22	38 446	21,10
25.1 - 30.0 között	128	28,96	72 271	39,67
20.1 - 25.0 között	137	31,00	48 529	26,64
15.1 - 20.0 között	78	17,65	17 534	9,62
10.1 - 15.0 között	35	7,92	3 500	1,92
5.1 - 10.0 között	8	1,81	755	0,41
5.0 kg alatt	2	0,45	1 151	0,63
Összesen:	442	100,00	182 186	100,00
Istálló átlag: 26,16 kg				

AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHÉNÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI

4. TÁBLÁZAT: AZ ELŐZŐ ÉVI ÁTLAGLÉTSZÁMNÁL (396 ELLENŐRZÖTT TEHÉNNÉL) KEVESEBBET TARTÓ 25 LEGJOBB TENYÉSZET ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2018. MÁJUS)

Rang-sor	azonosító	Tenyészeti megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1468621	Herceg-Farm Kft	Csaholc	177	155	7 044	45,44	39,80
2	1372801	Bakos Gábor	Kaposvár	2	2	72	35,95	35,95
3	1367721	Kaposvári Egyetem Tang.és Kísérli.Ü	Kaposvár	48	42	1 596	37,99	33,24
4	0365401	Besenczy Máté	Szarvas	18	18	587	32,61	32,61
5	0362601	Art-Farm Kft	Szarvas	303	252	9 688	38,44	31,97
6	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	201	170	6 390	37,59	31,79
7	1544101	Nagyköri Haladás Zrt.	Nagyköri	372	318	11 707	36,82	31,47
8	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalu	391	351	12 111	34,50	30,97
9	1468021	Tamás Zoltán Farm	Kölcsé	94	92	2 867	31,17	30,50
10	0324701	Mezőkovácsházi "Új Alkotmány" Kft.	Mezőkovácsháza	358	306	10804	35,31	30,18
11	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	221	212	6654	31,38	30,11
12	0780321	Zöld Mező Mg.Term. Szöv.	Kunsziget	258	234	7758	33,15	30,07
13	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	376	321	11 256	35,07	29,94
14	0434121	Ivanics Imréné	Csobaj	47	41	1 390	33,90	29,57
15	0425621	Ivanics Imre	Csobaj	364	312	10 679	34,23	29,34
16	1274321	Merész Sándor	Csomád	201	165	5 865	35,55	29,18
17	0434221	Ivanics Tamás Bálint	Csobaj	4	4	116	29,10	29,10
18	0330201	Agrolakt Tejtermelő és Szolg. Kft.	Mezőberény	282	257	8 201	31,91	29,08
19	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Mezősas	72	63	2 093	33,23	29,07
20	1835101	Kemenesszentpéteri Agro Kft	Kemenesszentpéter	118	107	3 426	32,02	29,03
21	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	308	266	8 896	33,44	28,88
22	0529901	Tejút 2000. Kft.	Székkutas	97	83	2 799	33,72	28,85
23	0105201	Kelet-Mecsek Kft.	Pécsvárad	392	344	11 273	32,77	28,76
24	0630801	Sárkeresztési Mg.Zrt.	Sárkeresztés	285	227	8 188	36,07	28,73
25	0362201	Kisdombegyházi Agro-Ferr Kft.	Kisdombegyház	356	316	10 199	32,27	28,65
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				5 345	4 658	161 657		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				214	186		34,71	30,24

5. TÁBLÁZAT: LEGALÁBB AZ ELŐZŐ ÉVI ÁTLAGLÉTSZÁMÚ (396 ÉS TÖBB) ELLENŐRZÖTT TEHENET TARTÓ 25 LEGJOBB TENYÉSZET ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2018. MÁJUS)

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1249021	Lakto Kft.	Dabas	894	794	34 180	43,05	38,23
2	1015421	Komáromi Mg. Zrt.	Komárom	1 276	1 070	48 639	45,46	38,12
3	0934621	Multiton Kft	Miskolc	665	584	24 043	41,17	36,15
4	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	642	579	22 729	39,26	35,40
5	1009021	Mocsai Búzakalász Term. Szolg. Szöv.	Mocsa	434	380	15 265	40,17	35,17
6	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	846	739	29 496	39,91	34,86
7	0809521	Biharnagybajomi "Dózsa" Agrár Zrt.	Biharnagybajom	798	717	27 709	38,65	34,72
8	0708621	Rábapordányi Mg. Zrt.	Rábapordány	562	503	19 496	38,76	34,69
9	1060001	Állért Kft.	Ete	457	406	15 821	38,97	34,62
10	0814621	Kasz-Farm Kft.	Derecske	658	564	22 673	40,20	34,46
11	1921921	Miklósfai Mg. Zrt	Nagykanizsa-Miklósfá	561	505	19 295	38,21	34,39
12	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 348	1 122	45 517	40,57	33,77
13	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1 755	1 430	58 517	40,92	33,34
14	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Kartal	747	676	24 871	36,79	33,29
15	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	786	706	26 108	36,98	33,22
16	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászládány	1 010	895	33 484	37,41	33,15
17	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	425	389	14 072	36,17	33,11
18	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - Juhászföld	912	733	30 169	41,16	33,08
19	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	909	753	30 027	39,88	33,03
20	1525001	Alattyáni Tejtermelő Kft.	Alattyán	458	388	15 110	38,94	32,99
21	0200821	Chjaviza Kft.	Tiszaalpár	491	455	16 191	35,59	32,98
22	0113421	Szajki Zrt.	Szajk	502	433	16 428	37,94	32,72
23	0301821	Körös 2000 Kft.	Újiráz	611	526	19 809	37,66	32,42
24	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági ZRt	Nagyszentjános	1 114	985	35 763	36,31	32,10
25	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	611	552	19 591	35,49	32,06
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				19 472	16 884	665 002		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				779	675		39,39	34,15

6. TÁBLÁZAT: AZ 1000 ELLENŐRZÖTT TEHÉNÉL TÖBBET TARTÓ TENYÉSZETEK ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2018. MÁJUS)

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
1	1015421	Komáromi Mg. Zrt.	Komárom	1276	1070	48 639	45,46	38,12
2	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1348	1122	45 517	40,57	33,77
3	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1755	1430	58 517	40,92	33,34
4	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászládány	1010	895	33 484	37,41	33,15
5	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági ZRt	Nagyszentjános	1114	985	35 763	36,31	32,10
6	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csipőtelek	2985	2528	94 948	37,56	31,81
7	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyszob	1907	1643	60 526	36,84	31,74
8	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	2088	1885	65 412	34,70	31,33
9	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1293	1085	39 579	36,48	30,61
10	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1590	1333	47 761	35,83	30,04
11	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1271	1116	37 989	34,04	29,89
12	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1487	1263	44 319	35,09	29,80
13	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg. Kft	Hajdúböszörmény	1851	1564	55 097	35,23	29,77
14	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft	Seregélyes-Elzamajor	1183	1030	34 959	33,94	29,55
15	1270422	Hunland Farm Kft	Gomba-Felsőfarkasd	1497	1273	43 991	34,56	29,39
16	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Mátyásdomb	1906	1602	55 056	34,37	28,89
17	0300321	Nemzeti Ménesbirtok ésTang. Zrt.	Mezőhegyes	1155	992	32 465	32,73	28,11
18	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1056	866	29 498	34,06	27,93
19	0700926	Inícia Zrt.	Ikrény	1036	861	28 707	33,34	27,71
20	1915621	Taxbi Kft	Hottó	1080	930	29774	32,02	27,57
21	1434121	Bátortrade KFT.	Nyírbátor	1047	940	28809	30,65	27,52
22	0416521	Geo-Milk KFT.	Sárospatak	1009	866	27707	31,99	27,46
23	1504401	Jászapáti 2000.Mg.Zrt.	Jászapáti	1280	1057	34869	32,99	27,24
24	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1113	902	29892	33,14	26,86
25	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft	Ráckeresztúr	1218	1020	31752	31,13	26,07
26	1152101	Com-Agro Sardo Kft	Nógrádkövesd	2047	1652	53012	32,09	25,90
27	0810521	Nagisz-Tej Kft.	Nádudvar	1010	884	24721	27,96	24,48
28	0305021	Hidasháti Zrt.	Murony	1204	965	25921	26,86	21,53
29	0608121	Bicskei Mg. Term és Szolg. Zrt.	Bicske	1097	848	22789	26,87	20,77
30	0230321	Városföldi Agrárgazdaság Zrt.	Városföld	1217	914	23754	25,99	19,52
31	1538422	Alcsiszigeti Mg. Zrt.	Mezőtúr	1310	1027	25338	24,67	19,34
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				43 440	36 548	1 250 562		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				1 401	1 179		34,22	28,79

AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: MEGYÉNKÉNT A LEGJOBB 10 TEHENÉSZET (LEGALÁBB 20 FEJT TEHÉN) (2018. MÁJUS)

7.1. TÁBLÁZAT: BARANYA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	786	706	26 108	36,98	33,22
2.	0113421	Szajki Zrt.	Szajki	502	433	16 428	37,94	32,72
3.	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csípőtelek	2 985	2 528	94 948	37,56	31,81
4.	0116321	Borjádi Mg.Term. Ker. és Szolg.Zrt.	Borjád	453	395	13 420	33,97	29,62
5.	0105201	Kelet-Mecsek Kft.	Pécsvárad	392	344	11 273	32,77	28,76
6.	0112721	Margittasziget 92 Kft.	Újmohács	685	562	17 646	31,40	25,76
7.	0112401	"Duna Gyöngye 2000" Mg. Zrt.	Dunaszekcső	294	258	7 527	29,17	25,60
8.	0104802	Belvárdgyulai Mg. Zrt.	Berkesd	467	407	11 882	29,20	25,44
9.	0102821	Majláth-Pusztá Kft.	Csányoszló	184	166	4 653	28,03	25,29
10.	0117721	Makrom Kft.	Mágocs	424	361	10 708	29,66	25,25
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 172	6 160	214 592		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				717	616		34,84	29,92

7.2. TÁBLÁZAT: BÁCS - KISKUN MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0200821	Chjaviza Kft.	Tiszaalpár	491	455	16 191	35,59	32,98
2.	0200901	Dávodi Augustus 20. Zrt.	Dávod	968	797	30 227	37,93	31,23
3.	0212001	Kék Duna Mg. Szöv.	Fajsz	282	246	7 278	29,59	25,81
4.	0200301	Kapcsándi Jenő Zoltán	Tiszaalpár	101	90	2 556	28,40	25,31
5.	0203801	T. Szabó István	Fülöpjakab	50	42	1 255	29,88	25,10
6.	0222501	Dózsa Mg. Zrt.	Tass	848	660	19 888	30,13	23,45
7.	0217721	Kiskun Farm Kft	Kiskunfélegyháza	422	336	9 821	29,23	23,27
8.	0205101	Extra Jó Tej Kft.	Fülöpszállás	105	92	2 410	26,20	22,96
9.	0202121	Bácsbokodi Aranykalász Zrt.	Bácsbokod	338	305	7 622	24,99	22,55
10.	0205221	Hild-Tej Kft.	Érsekhalma	556	457	12 259	26,82	22,05
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				4 161	3 480	109 507		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				416	348		31,47	26,32

7.3. TÁBLÁZAT: BÉKÉS MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0301821	Körös 2000 Kft.	Szeghalom	611	526	19 809	37,66	32,42
2.	0362601	Art-Farm Kft	Csabacsüd	303	252	9 688	38,44	31,97
3.	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	201	170	6 390	37,59	31,79
4.	0324701	Mezőkovácsházi "Új Alkotmány" Kft.	Mezőkovácsháza	358	306	10 804	35,31	30,18
5.	0309501	Gyulai Agrár Zrt.	Gyula	783	717	23 013	32,10	29,39
6.	0330201	Agrolakt Tejtermelő és Szolg. Kft.	Mezőberény	282	257	8 201	31,91	29,08
7.	0300526	For Milk Kft.	Telekgerendás	662	588	19 012	32,33	28,72
8.	0324321	Haladás Plus Mg-i Szolg. Kft.	Medgyesegyháza	502	450	14 412	32,03	28,71
9.	0362201	Kisdombegyházi Agro-Ferr Kft.	Dombegyház	356	316	10 199	32,27	28,65
10.	0300321	Nemzeti Ménesbirtok és Tang. Zrt.	Mezőhegyes	1 155	992	32 465	32,73	28,11
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 213	4 574	153 992		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				521	457		33,67	29,54

7.4. TÁBLÁZAT: BORSOD - ABAÚJ - ZEMPLÉN MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	829	698	26 184	37,51	31,58
2.	0434121	Ivanics Imréné	Csobaj	47	41	1 390	33,90	29,57
3.	0425621	Ivanics Imre	Csobaj	364	312	10 679	34,23	29,34
4.	0406521	Emőd Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	340	312	9 705	31,11	28,54
5.	0406621	Dél-borsodi Agrár Kft.	Gelej	473	404	13 274	32,86	28,06
6.	0416521	Geo-Milk KFT.	Sárospatak	1 009	866	27 707	31,99	27,46
7.	0402921	Szirmatér Kft.	Harsány	645	566	17 156	30,31	26,60
8.	0410321	Tiszamenti Milk Kft	Tiszakeszi	476	401	12 156	30,31	25,54
9.	0416921	Kenézlő-Dózsa Mg. Zrt.	Kenézlő	645	552	16 382	29,68	25,40
10.	0421521	NARIVO Állatteny. és Növényterm. Kft.	Mezőcsát	695	584	17 385	29,77	25,01
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 523	4 736	152 016		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				552	474		32,10	27,52

7.5. TÁBLÁZAT: CSONGRÁD MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	425	389	14 072	36,17	33,11
2.	0540921	Vásárhelyi Róna Mg-i. és Szolg. Kft	Hódmezővásárhely	600	555	18 727	33,74	31,21
3.	0502621	Hódagro Zrt.	Hódmezővásárhely	612	545	18 840	34,57	30,78
4.	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	221	212	6 654	31,38	30,11
5.	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1 271	1 116	37 989	34,04	29,89
6.	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	308	266	8 896	33,44	28,88
7.	0529901	Tejút 2000. Kft.	Székkutas	97	83	2 799	33,72	28,85
8.	0517101	Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Fábiánsebestyén	794	652	22 456	34,44	28,28
9.	0540401	Gorzsaí Mg. Zrt.	Hódmezővásárhely	957	808	26 932	33,33	28,14
10.	0580421	Gorzsaí Mg. Zrt.	Földeák	467	409	12 896	31,53	27,61
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 752	5 035	170 258		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				575	504		33,81	29,60

7.6. TÁBLÁZAT: FEJÉR MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0607001	Sereg-Tej Szm.Teny.Kft.	Seregélyes	504	457	15 575	34,08	30,90
2.	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	376	321	11 256	35,07	29,94
3.	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft	Seregélyes-Elzamajor	1 183	1 030	34 959	33,94	29,55
4.	0600901	Pálhalmi Agrospeciál Kft.	Pálhalma	886	779	25 827	33,15	29,15
5.	0600201	Mezőfalvai Mg.Term.és Szolg.Zrt	Mezőfalva	945	836	27 514	32,91	29,12
6.	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Kiscsérpuszta	1 906	1 602	55 056	34,37	28,89
7.	0604101	Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.	Lajoskomárom	410	331	11 790	35,62	28,75
8.	0630801	Sárkeresztesi Mg.Zrt.	Sárkeresztes	285	227	8 188	36,07	28,73
9.	0605001	Isztiméri Bakony Mg.Kft.	Isztimér	305	260	8 661	33,31	28,40
10.	0631901	Agrobaracs Zrt.	Baracs	431	340	11 939	35,11	27,70
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 231	6 183	210 765		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				723	618		34,09	29,15

7.7. TÁBLÁZAT: GYŐR - MOSON - SOPRON MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0708621	Rábapordányi Mg. Zrt.	Rábapordány	562	503	19 496	38,76	34,69
2.	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft	Beled	909	753	30 027	39,88	33,03
3.	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági ZRt	Nagyszentjános	1 114	985	35 763	36,31	32,10
4.	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	611	552	19 591	35,49	32,06
5.	0780321	Zöld Mező Mg.Term. Szöv.	Kunsziget	258	234	7 758	33,15	30,07
6.	0781721	Kisalföldi Mg. ZRt	Kapuvár-Miklósmajor	909	776	27 275	35,15	30,01
7.	0709421	Hidrás Mg.-i és Mg. Szolg. Kft.	Szil	733	653	21 963	33,63	29,96
8.	0707123	Lajta-Hanság Zrt.	Mosonszolnok	922	783	25 966	33,16	28,16
9.	0719521	Lang Kft.	Egyed	258	222	7 197	32,42	27,90
10.	0700926	Inícia Zrt.	Ikrény	1 036	861	28 707	33,34	27,71
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 312	6 322	223 742		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				731	632		35,39	30,60

7.8. TÁBLÁZAT: HAJDÚ - BIHAR MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0809521	Biharnagybajomi "Dózsa" Agrár Zrt.	Biharnagybajom	798	717	27 709	38,65	34,72
2.	0814621	Kasz-Farm Kft.	Derecske	658	564	22 673	40,20	34,46
3.	0841121	Nyakas András	Hajdúnánás	2 088	1 885	65 412	34,70	31,33
4.	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	550	457	17 005	37,21	30,92
5.	0842522	Agrárgazdaság Kft.	Újszentmargita	584	525	17 607	33,54	30,15
6.	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i.Kft	Hajdúböszörmény	1 851	1 564	55 097	35,23	29,77
7.	0813521	Földesi Rákóczi Mg. Kft.	Földes	585	503	17 213	34,22	29,42
8.	0848821	Magyar Szabolcs Gergő	Mezősas	72	63	2 093	33,23	29,07
9.	0820121	Hajdúdorogi Bocskai Szm.teny. Kft.	Hajdúdorog	399	367	11 316	30,83	28,36
10.	0849721	Ádány Nóra	Berettyóújfalú	161	132	4 523	34,26	28,09
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 746	6 777	240 648		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				775	678		35,51	31,07

7.9. TÁBLÁZAT: HEVES MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0934621	Multiton Kft	Sarud	665	584	24 043	41,17	36,15
2.	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Hatvan-Nagygyompos	747	676	24 871	36,79	33,29
3.	0935621	Agrocentina Kft.	Tiszanána	445	387	13 961	36,07	31,37
4.	0929101	Erdőtelek-2000 Agrár Term. Szolg. Kft	Erdőtelek	137	127	3 197	25,17	23,33
5.	0905321	Pély-Tiszatáj Agrár Zrt.	Pély	628	581	14 441	24,86	23,00
6.	0927801	Besenyőtelki Agrár Zrt	Besenyőtelek	248	209	5 601	26,80	22,59
7.	0936601	Füzesabonyi Agrár Zrt.	Füzesabony	349	268	6 979	26,04	20,00
8.	0940901	Tarna-Farm 2004 KFT.	Zaránk	52	47	1 008	21,45	19,39
9.	0940401	Morvai Zsolt	Kál	47	41	718	17,51	15,28
10.	0941601	Euro-Tours Bt.	Bátor	149	98	1 489	15,19	9,99
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 467	3 018	96 308		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				347	302		31,91	27,78

7.10. TÁBLÁZAT: KOMÁROM - ESZTERGOM MEGYE

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1015421	Komáromi Mg. Zrt.	Komárom	1 276	1 070	48 639	45,46	38,12
2.	1009021	Mocsai Buzakalász Term. Szolg. Sz.	Mocsa	434	380	15 265	40,17	35,17
3.	1060001	Állért Kft.	Ete	457	406	15 821	38,97	34,62
4.	1004021	Solum Zrt.	Komárom	764	625	24 165	38,66	31,63
5.	1052221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	398	350	11 061	31,60	27,79
6.	1005221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	566	477	15 150	31,76	26,77
7.	1006501	Albers Agrár Bt.	Szákcsend	638	540	16 731	30,98	26,22
8.	1003002	Ászári Mg. Term. Szolg. és Ért. Zrt.	Ászár	172	145	4 240	29,24	24,65
9.	1002501	Tejút Kft.	Kesztőlcs	204	167	5 029	30,12	24,65
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				4 909	4 160	156 100		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				545	462		37,52	31,80

7.11. TÁBLÁZAT: NÓGRÁD MEGYE

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1152101	Com-Agro Sardo Kft	Nógrádkövesd	2 047	1 652	53 012	32,09	25,90
2.	1150401	Torák Kornél	Karancsberény	145	130	3 469	26,68	23,92
3.	1151101	Bárány János	Varsány	90	81	2 104	25,98	23,38
4.	1151201	Kiss Bertalan	Varsány	84	76	1 889	24,85	22,49
5.	1133321	Agroméra Zrt.	Érsekadvart	509	392	11 011	28,09	21,63
6.	1127301	Cserháti Mezőgazdasági Kft.	Csécse	194	174	3 703	21,28	19,09
7.	1124321	Mátrafarm Hungária Kft.	Mátramindszent	250	216	4 696	21,74	18,78
8.	1155701	Terman Lászlóné	Szátok	110	77	1 566	20,33	14,23
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				3 429	2 798	81 450		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				429	350		29,11	23,75

7.12 TÁBLÁZAT: PEST MEGYE

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1249021	Lakto Kft.	Dabas	894	794	34 180	43,05	38,23
2.	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - Juhászöld	912	733	30 169	41,16	33,08
3.	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1 487	1 263	44 319	35,09	29,80
4.	1270422	Hunland Farm Kft	Gomba-Felsőfarkasd	1 497	1 273	43 991	34,56	29,39
5.	1274321	Merész Sándor	Csomád	201	165	5 865	35,55	29,18
6.	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Törtel	959	826	27 410	33,18	28,58
7.	1280321	Némedi Endre	Tápiószőlős	138	114	3 913	34,33	28,36
8.	1271301	Galgamenti Mezőgazdasági Kft	Tura	699	581	19 712	33,93	28,20
9.	1280621	Csíkártejt Kft	Nagykörös	161	140	4 353	31,09	27,04
10.	1269902	Agro-Taks Kft	Taksony	292	232	7 465	32,18	25,57
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				7 240	6 121	221 376		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				724	612		36,17	30,58

7.13. TÁBLÁZAT: SOMOGY MEGYE

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsók	1 755	1 430	58 517	40,92	33,34
2.	1367721	Kaposvári Egyetem Tan. és Kísér. Ü.	Kaposvár	48	42	1 596	37,99	33,24
3.	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyszob	1 907	1 643	60 526	36,84	31,74
4.	1366401	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Homokszentgyörgy	724	594	21 998	37,03	30,38
5.	1342921	Kapostáj Mg.Term. és Szolg. Zrt.	Zimány	491	436	14 639	33,58	29,81
6.	1348821	Mawa Mg. és Szolg. Kft.	Mosdós	551	487	16 206	33,28	29,41
7.	1341721	Agrária Mg. Zrt	Szentgáloskér	343	285	7 608	26,69	22,18
8.	1359121	Bajomi Agrár Zrt.	Nagybajom	317	275	6 918	25,16	21,82
9.	1372601	Kreitz Zoltánné	Jákó	46	36	835	23,18	18,14
10.	1367701	Kaposvári Egyetem Tan. és Kísér. Ü.	Kaposvár	50	35	883	25,23	17,66
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				6 232	5 263	189 725		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				623	526		36,05	30,44

7.14. TÁBLÁZAT: SZABOLCS - SZATMÁR - BEREK MEGYE

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1468621	Herceg-Farm Kft	Csaholc	177	155	7 044	45,44	39,80
2.	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	642	579	22 729	39,26	35,40
3.	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 348	1 122	45 517	40,57	33,77
4.	1468021	Tamás Zoltán Farm	Kölcs	94	92	2 867	31,17	30,50
5.	1435701	DOMBKA-2003 Mezőg. Ker. Szolg. Zrt.	Dombrád	528	436	15 489	35,53	29,34
6.	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	386	338	10 676	31,58	27,66
7.	1434121	Bátortrade KFT.	Nyirbátor	1 047	940	28 809	30,65	27,52
8.	1423821	Jándtejt Kft.	Tarpa	278	223	7 632	34,22	27,45
9.	1464301	Milk-Tim Kft.	Tímár	112	97	2 894	29,84	25,84
10.	1433121	Szabadság Mg. Sz.	Tiszalök	471	400	12 069	30,17	25,62
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg.				5 083	4 382	155 725		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istálló átlag				508	438		35,54	30,64

7.15. TÁBLÁZAT: JÁSZ - NAGYKUN - SZOLNOK MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászladány	1 010	895	33 484	37,41	33,15
2.	1525001	Alattyáni Tejtermelő Kft.	Alattyán	458	388	15 110	38,94	32,99
3.	1544101	Nagykörüi Haladás Zrt.	Nagykörü	372	318	11 707	36,82	31,47
4.	1540801	Palotási Mg-i Zrt.	Besenyszög-Palotás	837	703	24 345	34,63	29,09
5.	1535701	Nagykun 2000 Mg. Zrt.	Kisújszállás	457	377	13 054	34,63	28,56
6.	1549201	Kunmadarasi Mg. Kft.	Kunmadaras	113	101	3 174	31,43	28,09
7.	1504521	Jászberényi Kossuth Zrt.	Jászberény	440	392	12 271	31,30	27,89
8.	1504401	Jászapáti 2000.Mg.Zrt.	Jászapáti	1 280	1 057	34 869	32,99	27,24
9.	1512021	Kenderes 2006 Kft.	Kenderes	331	287	8 872	30,91	26,80
10.	1545501	Petrik Magántehenészet	Újszász	72	63	1 909	30,30	26,51
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 370	4 581	158 796		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				537	458		34,66	29,57

7.16. TÁBLÁZAT: TOLNA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	846	739	29 496	39,91	34,86
2.	1637301	Szekszárd Zrt.	Tengelic-Kajmádpusztá	638	574	19 369	33,74	30,36
3.	1634521	Kocsolai Mezőgazdasági Szöv.	Kocsola	433	382	12 848	33,63	29,67
4.	1608421	Bát-Tej Kft.	Báta	258	225	6 865	30,51	26,61
5.	1605301	"100 % Tej" Mg.Ker. és Szolg. Kft.	Tolnanémedi	156	137	4 073	29,73	26,11
6.	1625001	Felsőnána Agrár Kft.	Felsőnána	317	281	7 616	27,10	24,02
7.	1603001	Tevelli Zrt.	Tevel	421	350	10 080	28,80	23,94
8.	1638201	Zsidi János	Bogyiszló	175	153	4 136	27,03	23,63
9.	1634121	Haladás Mg. Szövetkezet	Németkér	239	200	5 626	28,13	23,54
10.	1611421	Paksi Dunamenti Zrt.	Paks	405	322	9 116	28,31	22,51
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 888	3 363	109 224		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				389	336		32,48	28,09

7.17. TÁBLÁZAT: VAS MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalu	391	351	12 111	34,50	30,97
2.	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Táplánszentkereszt	900	770	24 881	32,31	27,65
3.	1719923	Szombathelyi Tang. Zrt.	Ják-Felsőnyírvár	664	550	18 261	33,20	27,50
4.	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1 113	902	29 892	33,14	26,86
5.	1708701	Pinkamenti Agrár Kft	Vasalja	371	324	9 575	29,55	25,81
6.	1701321	Celli " Sághegyalja " Zrt.	Cellőmölök	409	359	10 128	28,21	24,76
7.	1733001	Provid Kft.	Vasvár	691	577	16 611	28,79	24,04
8.	1725021	Körmendi Agrár Kft.	Körmend	306	272	7 344	27,00	24,00
9.	1707301	Vasi Agro-Pannonia Kft	Szombathely	409	361	9 755	27,02	23,85
10.	1709001	Sárvári Gazda Kft.	Sárvár	177	151	4 100	27,15	23,16
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				5 431	4 617	142 658		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				543	462		30,90	26,27

7.18. TÁBLÁZAT: VESZPRÉM MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1802101	Bovin-Tej Kft.	Gecse	495	425	15 285	35,97	30,88
2.	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 293	1 085	39 579	36,48	30,61
3.	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1 590	1 333	47 761	35,83	30,04
4.	1847401	Agroprodukt Zrt.	Gic-Hathalom	582	509	17 461	34,30	30,00
5.	1808303	Malomsoki Extratej Kft	Malomsok	709	609	21 038	34,55	29,67
6.	1835101	Kemenesszentpéteri Agro Kft	Kemenesszentpéter	118	107	3 426	32,02	29,03
7.	1802001	Vaszari Agro-Friz Kft.	Vaszár	284	248	8 114	32,72	28,57
8.	1844703	Vicenter Kft.	Devecser	545	465	15 472	33,27	28,39
9.	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1 056	866	29 498	34,06	27,93
10.	1802622	Tóth Tamás	Sümeg	481	424	13 277	31,31	27,60
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				7 153	6 071	210 910		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				715	607		34,74	29,49

7.19. TÁBLÁZAT: ZALA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1921921	Miklósfai Mg. Zrt	Nagykanizsa-Miklósfá	561	505	19 295	38,21	34,39
2.	1947121	Kerka-Genetics Kft	Resznek	545	510	17 047	33,43	31,28
3.	1935921	Zal-Agro Zrt	Türje	440	381	12 408	32,57	28,20
4.	1915621	Taxbi Kft	Hottó	1 080	930	29 774	32,02	27,57
5.	1948821	Tyrol Mezőgazdasági és Szolg. Kft	Zalaszentiván	353	276	8 827	31,98	25,01
6.	1950501	Georgikon Tanüzem Nonprofit Kft	Keszthely	37	31	721	23,26	19,49
7.	1947901	Balaskó Mg. Kft.	Pókaszeptek	273	212	5 137	24,23	18,82
8.	1935322	Backo Kft	Pótréte	346	275	6 126	22,28	17,70
9.	1910121	Mandl Mg. és Szolg. Kft	Zalalövő	219	192	3 190	16,61	14,57
10.	1947801	Losonczy László	Vindornyaszőlős	71	48	1 028	21,41	14,48
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg.				3 925	3 360	103 553		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istálló átlag				393	336		30,82	26,38

MAGZATBUROK- VISSZAMARADÁS I.

**Dr. Monostori Attila,
Dr. Dégen László**

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

Következő cikksorozatunkban a magzatburok-visszamaradás (MBV) okait, következményeit és megelőzését járjuk körbe, részletesen tárgyalva a takarmányozási okokat.

A placenta (magzatburok) egy olyan membrán, amely összekapcsolja a magzatot az anyaállattal. A pogácsák, mint a placenta struktúrái a kotiledonokon keresztül kapcsolódnak a méh karunkuláihoz. Ezen az egységen keresztül áramolnak a táplálóanyagok a magzathoz (borjúhoz). A normális ellést követően a placenta 30 perc - 8 óra elteltével leválik a méh faláról. Amikor ez 12 órán belül nem következik be, akkor ezt az állapotot hívjuk magzatburok-visszamaradásnak. A magzatburok visszamaradása akkor okoz problémát, amikor az ellés után

24 órával is fennáll. Ekkor a tehenek egy részénél fertőzés következtében méhgyulladás és lázas állapot alakul ki, ami csökkenti az étvágyat, tejtermelés-csökkenést okoz. További következménye a kialakult állapotnak, hogy a tehenek egy részét nehéz újravemhesíteni. Súlyos szaporodásbiológiai következményei lehetnek, lassul vagy leáll az involúció, méhgyulladás, méhhurut léphet fel, tolódik a petefészek reaktivációja, a ciklusos nemi működés újraindulása, akár pyometra vagy cisztásodás is kialakulhat.

A magzatburok-visszamaradásban érintett teheneknél a kortizol koncentráció növekszik a vemhesség végére. A prosztaglandin (PGE2:PGF2α) arány is megváltozik.

KIVÁLTÓ OKOK

A magzatburok-visszamaradás közvetlen kiváltó oka az immunrendszer problémájára, és a stressznek az immunrendszerrel történő interakciójára vezethető vissza. A kiváltó okok a következők lehetnek:

Mechanikai:

- Nehéz ellés: nehezen húzódik össze a méh. Kimerültség miatt ellés utáni tónushiány következtében. A méh tónushiányos állapota a gyenge utófájásokat vagy azoknak teljes hiányát, a méhizomzat oxitocinnal szemben mutatott nagyfokú toleranciáját jelenti. Az előidéző okok közül

a tartási, takarmányozási anomáliák, alutápláltság, túlkondíció, makro- és mikroelem, valamint vitaminhiány, kimerültség, a hasúri szervek idült megbetegedése, metabolikus zavarok úgy, mint ketózis, ellési bénulás említhető meg elsősorban. A koraelléseknek mindig magzatburok-visszamaradás a velejárójuk. A méh tónushiánya következhet be nagy magzat, ikermagzatok, általában hosszan elnyúló ellések után is.

- Ikerellés, holtellés, vetelés, korai ellés (1 héttel a várható ellés előtt) miatt nem elég „érett” a placenta.

- További mechanikus okok lehetnek pl. a vemhes méhszarv betüremkedése, a hüvelyben levő sövény, vagy a karunkula nyelére történő rácsavarodás.
- A méhlepény ödémája következtében beálló oldódási zavar.
- Az anyai és magzati placenta ödémája fertőző, ill. nem fertőző okok következménye lehet. A fertőzés létrejöhet már a vemhesség folyamán elsődlegesen vagy másodlagosan, mely fertőzés a burok demarcatioját és elhalását okozza. Nem fertőző eredetű placentagyulladás a késői vemhesség idején bekövetkezett durva traumából származó sérülés, vagy táplálkozási okok, elsősorban karotinhiány következtében jöhet létre.

Menedzsment:

- Stressz, elhízás.

Fertőző eredet:

- Brucellózis, leptospirozis, IBR, BVD.

Takarmányozás:

- Immunszuppresszió,
- hipokalcémia.

Előfordulásának gyakorisága 8-9%, más szerzők szerint 5-15%, de sok farmon ez a szám eléri a 15-20%-ot olyan periódusokkal, amikor ez 40-50% is lehet. Húshasznú állományokban ez a szám alacsonyabb. A US National Health Monitoring System (2002.) tanulmánya; Burhans B (Cornell Ph.D program) 285 USA dollárra becsüli a költségét esetenként. Ez az összeg árfolyamtól függően napjainkban kb. 72-78 ezer Ft-nak felel meg.

A MAGZATBUROK-VISSZAMARADÁS ELLENŐRZÉSE

A magzatburoknak 12 órával az ellés után el kell távoznia. Ezt ellenőrizni kell rektális vizsgálattal, masszázzsal. **Nem kell a hüvelybe nyúlni.** Magzatburok-visszamaradás esetén depot-oxytocint adunk 4 óránként az ellés utáni 36 óráig maximum. Az oxytocin receptorok száma drámaian lecsökken a 36. órára, ezután fölösleges adni. A prosztaglandin adásáról röviddel az ellést követően megoszlanak a vélemények. Magzatburkos teheneket 2-3 naponta meg kell nézni, hogy nem alakult-e ki méhgyulladás. Általában a magzatburkos teheneknél nem találunk szisztémás megbetegedéseket. Az már a toxémia jele, ha ilyeneket találunk. A kívülágon lévő magzatburok korai, erőszakos eltávolítása potenciálisan veszélyes lehet. A kilógó részeket vágjuk le. Mindenféle beavatkozás nélkül a burok 2-11 napon belül maguktól eltávoznak. A rutin antibiotikumos kezelést nem találták célravezetőnek, sőt hátrányos lehet. Ha szisztémás tünetek jelentkeznek, akkor természetesen egyedileg kezelni kell az állatot.

Könyves és munkatársai egy 2008-as kísérletben az alábbi eredményre jutottak: az értékelt 105 tehén adatai alapján a prepartum (prep.) <14 napban a plazma NEFA koncentráció pozitív, a vizelet nettó sav-bázis ürítés (NSBÜ) koncentráció negatív összefüggést mutatott a magzatburok-visszamaradás esélyével. Az ellés előtti ketonuria esetén nőtt a MBV kialakulásának esélye. A MBV esélyét nem befolyásolta a laktáció száma, a borjú ivara és vitalitása, valamint a manuális ellési segélynyújtás. A MBV előzménnyel nőtt a méhgyulladás kialakulásának esélye. A MBV önmagában nem befolyásolta jelentősen

a tehenek metabolikus státuszát, a sárgatest megjelenésének időpontját, az első mesterséges termékenyítésig (MT) eltelt idő hosszát és eredményét, az elléstől a termékenyülésig eltelt időt, a vemhesüléshez szükséges MT számát és az újravemhesülés esélyét. A MBV nem befolyásolta szignifikánsan a késedelmes involúciót, valamint a morfológiailag inaktív petefészkek és a tisztás petefészkek rendellenességek kialakulását sem. A MBV a vizsgálatukban nem volt kimutatható hatással a tejtermelésre és a tejőszetételre.

Számos szerző megállapítja, hogy nehéz ellés, holtellés és ikerellés, valamint bikaborjú ellése esetén nő a méhgyulladás előfordulási esélye. A MBV, vagyis a magzatburoknak vagy jelentős részének az ellést követő 12 órán (más meghatározás szerint 24 órán) túl is a méhben maradása – a leggyakrabban leírt és legfontosabbnak tartott hajlamosító tényezője a méhgyulladásnak. A magzatburok-visszamaradás nagy valószínűséggel befolyásolja a méhgyulladás súlyosságát is. A MBV lehetséges okaként gyakorta említik a hypokalcaemiát, amely a méh izomzat kontraktilitását csökkentve vezethet MBV-hoz. A klinikai tünetekben is jelentkező hypokalcaemia ('milk fever'=ellési bénulás) megítélése, mint a méhgyulladás predispozíciós tényezője, ellentmondásos: néhány vizsgálat szerint nincs szignifikáns hatása a méhgyulladás előfordulására, míg mások találtak ilyen összefüggést. A hypokalcaemia hatása tehát valószínűleg nagyrészt indirekt, a MBV-on keresztül nyilvánul meg.

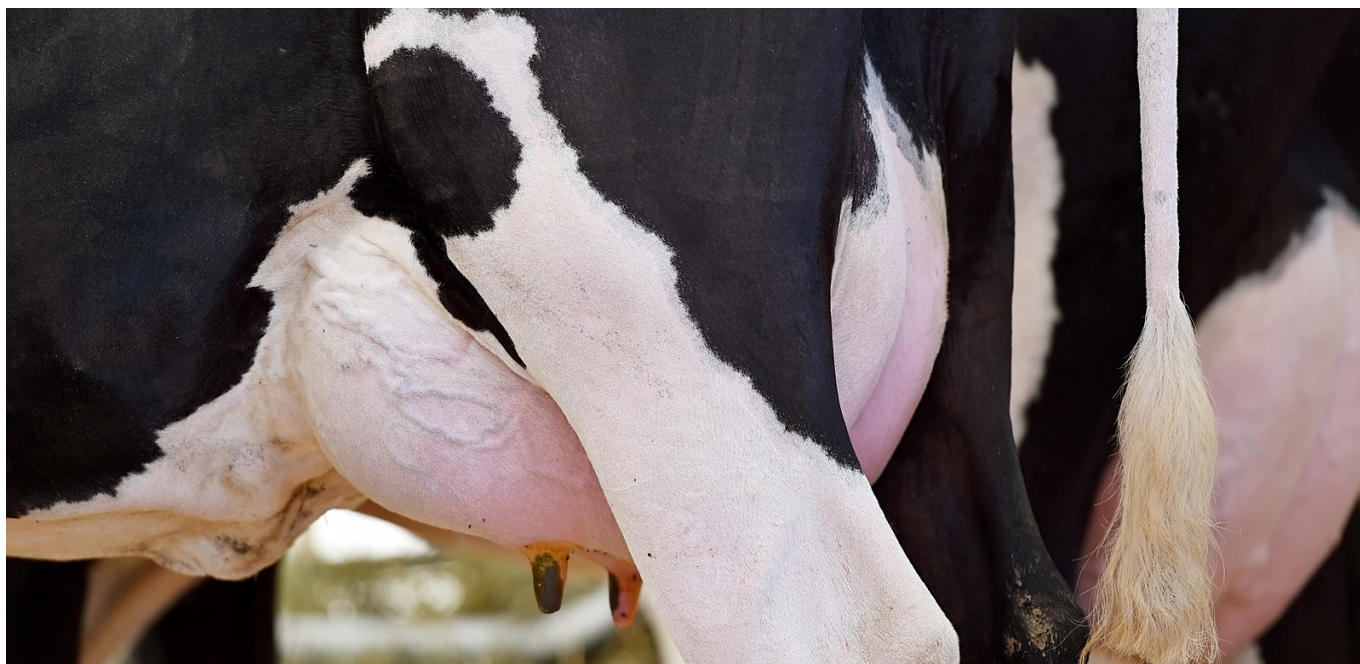
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT

9. TÁBLÁZAT: A TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLT TEHÉNÉSZETI TELEPEK MEGYÉNKÉNTI MEGOSZLÁSA AZ ÁLLOMÁNY ELEGYTEJ SZOMATIKUS SEJTSZÁMÁNAK TELEPENKÉNTI SÚLYOZOTT ÁTLAGA ALAPJÁN (2018. MÁJUS)

Megye	Szomatikus sejtszám x ezer / cm ³										Telep
	< 400		401 - 500		501 - 700		701 - 1000		> 1000		
	A telepek száma és százalékos megoszlása										
	telep	%	telep	%	telep	%	telep	%	telep	%	
Baranya	8	47,06	3	17,65	4	23,53	1	5,88	1	5,88	17
Bács - Kiskun	12	36,36	7	21,21	9	27,27	2	6,06	3	9,09	33
Békés	12	32,43	6	16,22	15	40,54	3	8,11	1	2,70	37
Borsod - Abaúj - Zemplén	13	61,90	1	4,76	6	28,57	0	0,00	1	4,76	21
Csongrád	15	71,43	3	14,29	3	14,29	0	0,00	0	0,00	21
Fejér	12	54,55	4	18,18	3	13,64	2	9,09	1	4,55	22
Győr - Moson - Sopron	16	48,48	6	18,18	8	24,24	2	6,06	1	3,03	33
Hajdú - Bihar	25	49,02	7	13,73	13	25,49	6	11,76	0	0,00	51
Heves	4	40,00	2	20,00	0	0,00	3	30,00	1	10,00	10
Komárom - Esztergom	8	88,89	1	11,11	0	0,00	0	0,00	0	0,00	9
Nógrád	3	37,50	1	12,50	3	37,50	1	12,50	0	0,00	8
Pest	13	48,15	3	11,11	7	25,93	4	14,81	0	0,00	27
Somogy	8	72,73	2	18,18	0	0,00	0	0,00	1	9,09	11
Szabolcs - Szatmár - Bereg	11	45,83	4	16,67	5	20,83	3	12,50	1	4,17	24
Jász - Nagykun - Szolnok	18	56,25	6	18,75	5	15,63	0	0,00	3	9,38	32
Tolna	11	35,48	8	25,81	7	22,58	2	6,45	3	9,68	31
Vas	9	50,00	2	11,11	2	11,11	5	27,78	0	0,00	18
Veszprém	9	37,50	8	33,33	4	16,67	2	8,33	1	4,17	24
Zala	6	54,55	1	9,09	3	27,27	1	9,09	0	0,00	11
Összes telep	213		75		97		37		18		440
Összes telep %		48,41		17,05		22,05		8,41		4,09	
összes fejt tehén	88 283		23 138		28 211		10 799		1 960		152 391
összes fejt tehén %		57,93		15,18		18,51		7,09		1,29	

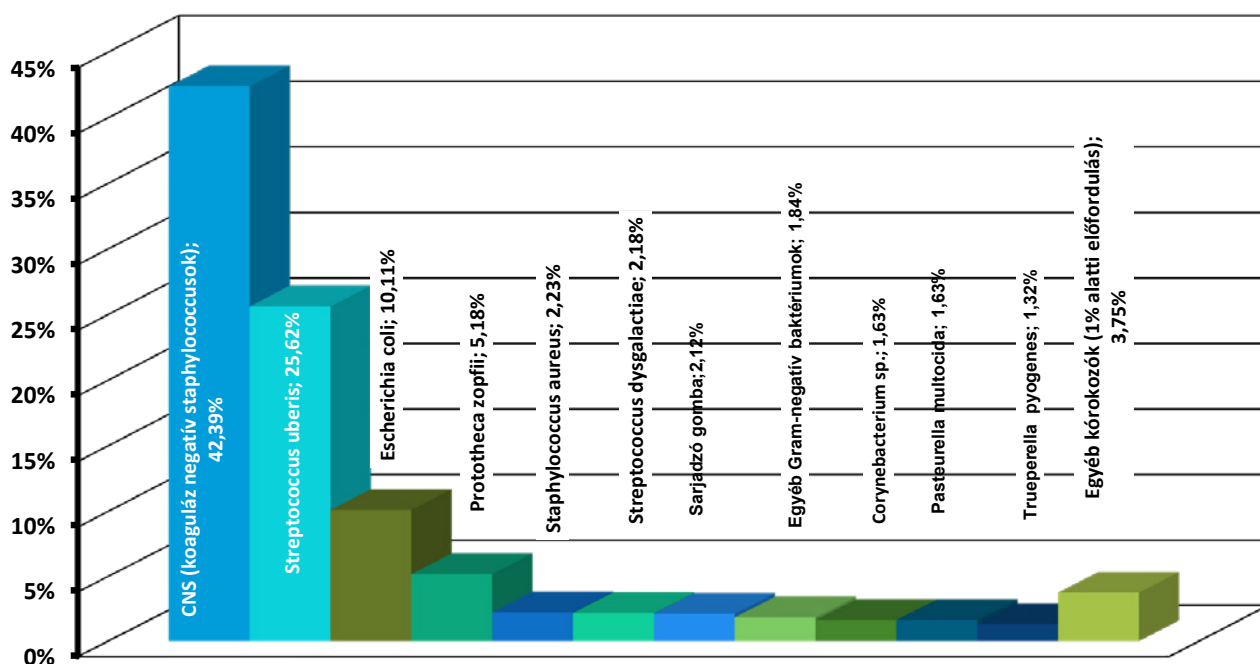
10. TÁBLÁZAT A VIZSGÁLT TEHÉNÁLLOMÁNY MEGOSZLÁSA ÉS TEJTERMELÉSE SÚLYOZOTT ÁTLAG SEJTSZÁM-ÉRTÉKHATÁRONKÉNT (2018. MÁJUS)

Sejtszám értékhatár x 1000	Fejt tehén	Napi tej kg	
		Összes	Fejési átlag
Kevesebb, mint 100	69 620	2 389 309	34,32
101 - 400	45 923	1 341 835	29,22
401 - 500	5 206	148 403	28,51
501 - 700	6 944	199 022	28,66
701 - 1 000	6 245	178 356	28,56
1 001 - 3 000	12 823	367 346	28,65
3 001 és több	4 943	124 369	25,16
Összesen	151 704	4 748 640	31,30

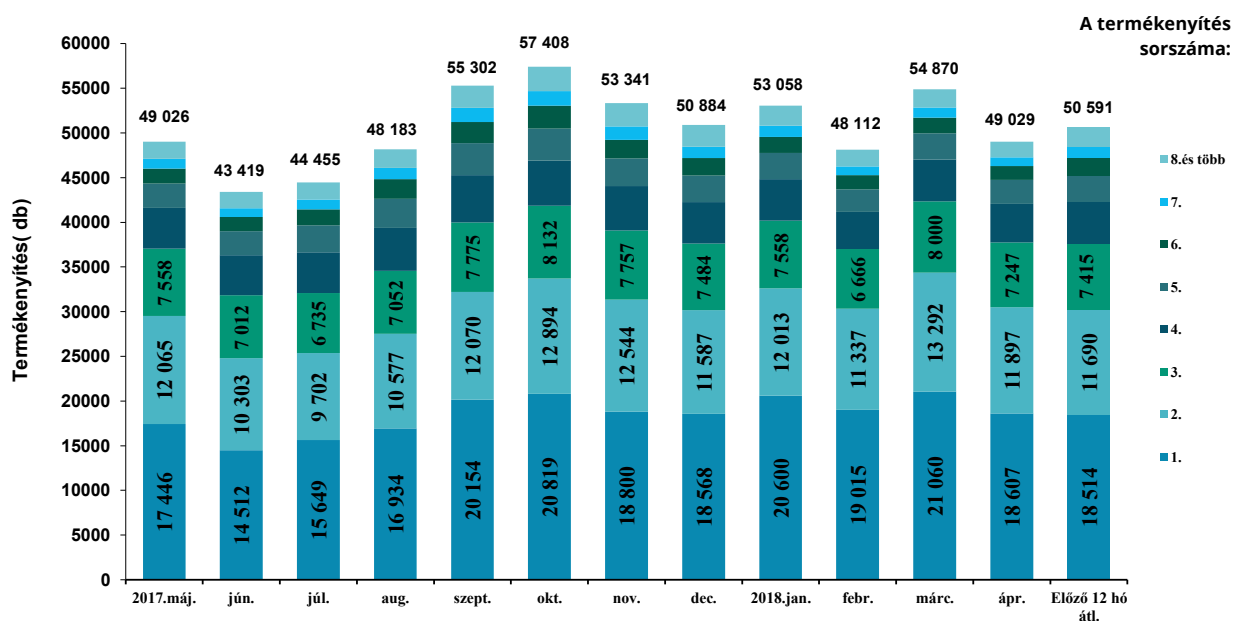
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA

1. ÁBRA: 2017. JÚNIUS 1. ÉS 2018. MÁJUS 31. KÖZÖTT, A TELJESKÖRŰ VIZSGÁLATOKRA KÜLDÖTT TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA

TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT

2. ÁBRA: AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENEK HAVONKÉNTI TERMÉKENYÍTÉSEINEK SZÁMA ÉS MEGOSZLÁSA A TERMÉKENYÍTÉSEK SORSZÁMASZERINT | VIZSGÁLT IDŐSZAK: 2017.05.01 - 2018.04.30.

TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

8. TÁBLÁZAT: A TEJ KARBAMID-TARTALMÁNAK VIZSGÁLATÁBA BEVONT ÁLLOMÁNYOK MEGOSZLÁSA

ELLENŐRZŐ FEJÉS DÁTUMA: 2018. MÁJUS
FEJT TEHENEK SZÁMA: 137 847

ELLENŐRZÖTT TEHÉNSZÁM: 163 390
ÉRTÉKELT MINTÁK SZÁMA: 137 382

Megnevezés	Megoszlás	
	(n)	%
Fehérje- és energiahány	2 081	1,51
Energiahány	34 999	25,48
Fehérjetöbblet és energiahány	7 299	5,31
Fehérjehiány és enyhe energiatöbblet	4 292	3,12
Fehérje- és energiaegyensúly	63 723	46,38
Fehérjetöbblet és enyhe energiahány	12 360	9,00
Fehérjehiány és energiatöbblet	954	0,69
Energiatöbblet	9 429	6,86
Fehérje- és energiatöbblet	2 245	1,63

2018. MÁJUS HÓNAPBAN A 442 ELLENŐRZÖTT TELEPBŐL 360;
AZ ELLENŐRZÖTT TELEPEK 81%-A VETTE IGÉNYBE A KARBAMID MÉRÉSI SZOLGÁLTATÁST A FEJT TEHÉNÁLLOMÁNY 90%-ÁRA.

PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK

VEMHESSEGI VIZSGÁLATOK SZÁMA ÉS EREDMÉNYE (2017. MÁJUS)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
Összes mérés				
2017. 05	1094	725	317	52
Tejlaboron keresztül				
	398	219	163	16
Adatfeldolgozáson keresztül				
	696	506	154	36
Vemhességi napok alapján				
0-27 napig	6 NÉ	1 NÉ	5 NÉ	0 NÉ
28-45 napig	283	150	108	25
46-60 napig	80	54	21	5
61 naptól	327	301	20	6

NÉ: NEM ÉRTÉKELT

2017. MÁJUSI VEMHESÉG VIZSGÁLATOK* EREDMÉNYEI A BEJELENTETT ELLÉSEK ALAPJÁN

VEMHESÉG VIZSGÁLATOK EREDMÉNYE							
Vemhességi szakasz	PAG	Bejelentett ellések alapján megállapított eredmény					
		megoszlás (db)	bejelentés	megoszlás (db)	megjegyzés		
Vemhességi napok alapján (PAG) (a bejelentett termékenyítéstől eltelt napok száma). Vemhességi idő: 285 +/- 14 nap	28-45 napig	150 vemhes	99 egyed	időre ellett			
			11 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	10 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
					1 egyed	későbbi termékenyítésre ellett	
			40 egyed	nincs ellés	KORAI EMBRIO- MAGZATVESZTÉS????		
		108 üres			14 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
			106 egyed	üres	3 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
					33 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
			2 egyed	vemhes	2 egyed	időre ellett	
				0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett		
		25 ism.	0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett	
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
			25 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
			9 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült			
	46-60 napig	54 vemhes	42 egyed	időre ellett			
			2 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	1 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
					1 egyed	későbbi termékenyítésre ellett	
			10 egyed	nincs ellés	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS????		
		21 üres			3 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
			21 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
					5 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
			0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett	
				0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett		
		5 ism.	1 egyed	vemhes	1 egyed	időre ellett	
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
			4 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
			1 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült			
	61 naptól	301 vemhes	240 egyed	időre ellett			
			32 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	31 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
					1 egyed	későbbi termékenyítésre ellett	
			29 egyed	nincs ellés	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS????		
		20 üres			15 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
			19 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
					5 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
			1 egyed	vemhes	1 egyed	időre ellett	
				0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett		
		6 ism.	0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett	
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
			6 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
			5 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült			

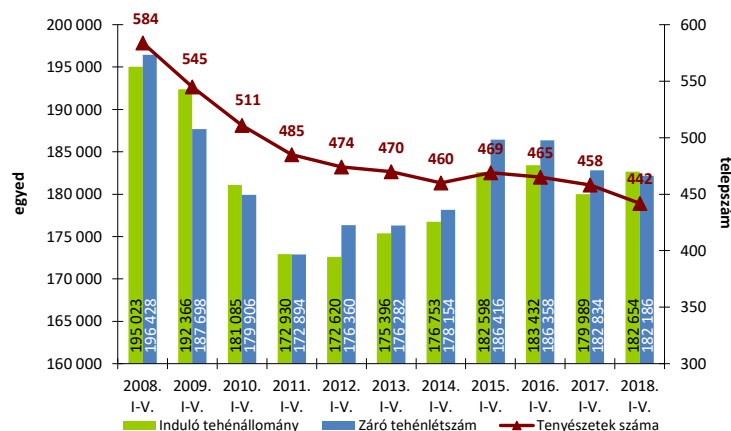
*ADATFELDOLGOZÁSON KERESZTÜL REGISZTRÁLT VEMHESÉG VIZSGÁLATOK
(PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK: VEMHES, ÜRES, ISMÉLT VIZSGÁLAT JAVASOLT)

VEMHESÉGI VIZSGÁLATOK NYILVÁNTARTÁSA (2017. MÁJUS - 2018. MÁJUS)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
2017.05.	1094	725	317	52
2017.06.	865	501	323	41
2017.07.	939	598	279	62
2017.08.	811	419	325	67
2017.09.	590	338	222	30
2017.10.	738	427	266	45
2017.11.	979	627	297	55
2017.12.	767	492	228	47
2018.01.	1107	717	322	68
2018.02.	1099	634	397	68
2018.03.	1321	763	456	102
2018.04.	1196	774	337	85
2018.05.	1204	727	379	98
Összes minta	12710	7742	4148	820

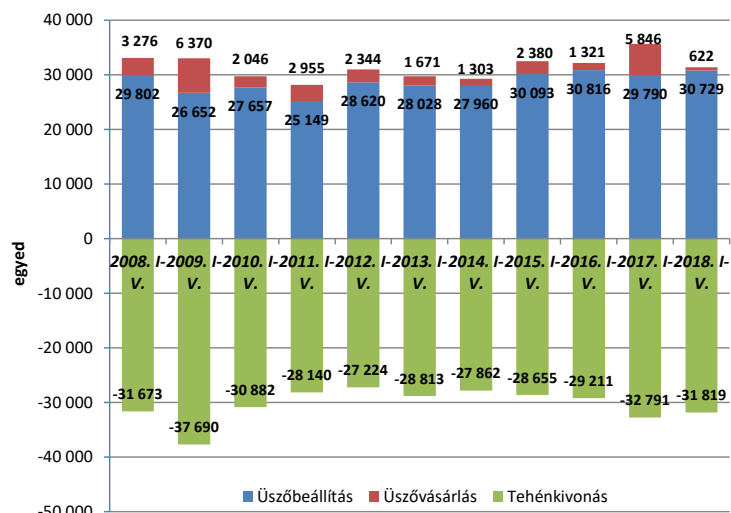
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSÁMA (DB, 2008-2018. I-V. HÓ)

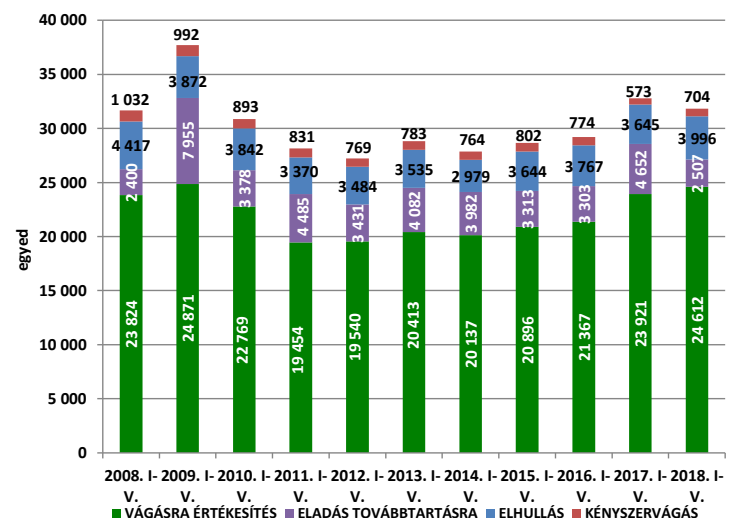
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek száma 442 volt 2018 májusában, nem változott az előző hónaphoz képest, ugyanakkor 16-tal kevesebb (-3,5%), mint tavaly májusban. 2018. május végén 648-cal kevesebb (-0,4%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 24,3%-kal (-142) kisebbedett, de 2008 májusa óta a záró tehénlétszám ennél kisebb mértékben, 14,24 ezer eggyel (-7,3%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehénlétszám 336-ról már 412-re nőtt.

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-V. HÓ)

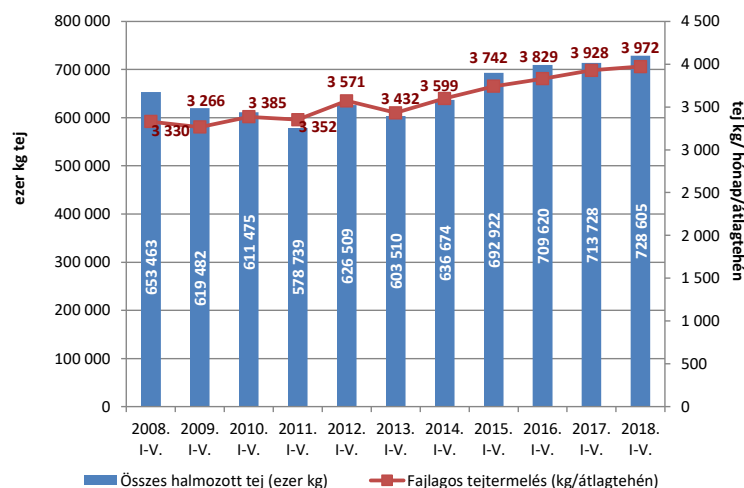
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2017-ről 2018-ra - egy év alatt - érezhetően nőtt (+2.665 tehen; +1,5%), de az állomány 2018 első öt hónapjában már enyhén zsugorodni kezdett (-468 egyed; -0,3%). Ennek oka, hogy bár 2018 első öt havában - az állománypótlás szempontjából meghatározó - üszöbeállítások száma nőtt (+939 egyed; +3,2%), rekord közeli szintet elérve az elmúlt 10 évben, valamint a tehénkivonások száma is csökkent (-972 egyed; -3,0%) valamelyest, de ezekkel szemben az üszövésekről drasztikusan csökkent (-5.224 egyed; -89,4%) a tavalyi év hasonló időszakához képest. Mindezen tényezők eredményezték az év első öt hónapjában a nagyon enyhe állománycsökkenést.

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-V. HÓ)

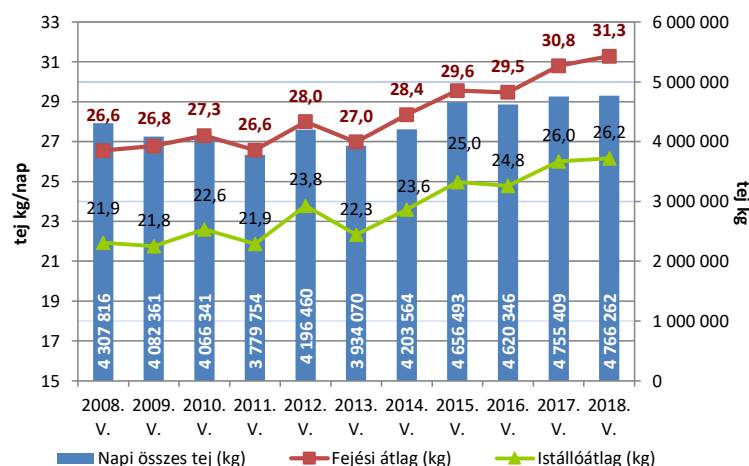

2018 első öt hónapjában az állományból kivont tehenek 77,4%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 24.612 volt), ami kiugróan magas arálynak számít. A tehénkivonások 2,2%-áért (704 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 12,6%-a (3.996 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya nagyon alacsony volt (7,9%, 2.507 egyed). 2018 első öt havában az induló tehénállomány 13,5%-át selejtezték, 0,4%-át kényszervágták, 2,2%-a elhullott, 1,4%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 17,4%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos arálynak tekinthető.

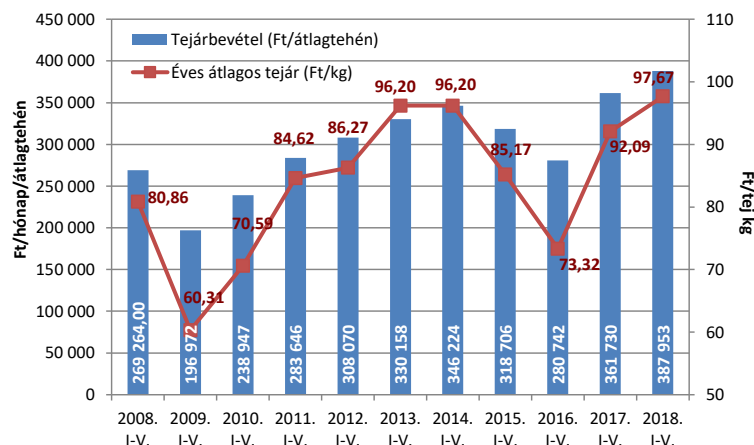
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018. I-V. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. V. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2008-2018. I-V. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2018 első öt havában az elmúlt 10 év alatt a legnagyobb volt, meghaladta az 728,5 millió kg-ot, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés 3,97 ezer kg fölé történő emelkedése volt a vizsgált időszakban. 2017 első öt havához képest a fajlagos tejtermelés +44 kg-mal (+1,1%) nőtt, de az összes halmozott tejtermelés ennél nagyobb mértékben emelkedett (+14,9 millió kg, +2,1%). 2008 és 2018 májusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 19,3%-os (!) volt (+642 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben 75,1 millió kg-mal (+11,5%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe zsugorodása miatt.

2018 májusában a napi összes tejtermelés az előző hónaphoz képest - az évközi szezonális ingadozásnak megfelelően - jelentősen csökkent, de a tavalyi év májusi termeléséhez viszonyítva kismértékben emelkedett (+11 ezer kg, +0,2%). 2017. május havához képest mind a fejési átlag (+0,48 kg, +1,6%), mind az istállóátlag enyhén nőtt (+0,15 kg, +0,6%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés közel 458,5 ezer kg-mal nőtt (+10,6%), a fejési és istálló átlag 4,73, ill. 4,23 kg-mal lett több (+17,8%, ill. +19,3%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető és a növekvő trend folytatódására számíthatunk.

A tehenenkénti tejárbevétel 2018 első öt hónapjában 388 ezer Ft volt átlagosan, 7,2%-kal több mint 2017 első öt havában és az elmúlt 10 év legnagyobb január-májusi bevételeinek felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár érezhető, 6,1%-os éves emelkedése a vizsgált időszakban. 2008 óta a tejárbevétel összesen 44,1%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 19,3%-os és a tej árának 20,8%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2017 februárjától 2018. januárig folyamatosan emelkedett, meghaladva a 100 Ft/litert, de ezt követően csökkenésnek indult és múlt hónapra 90 Ft/l körüli szintre esett. A nyerstej kiviteli ára több hónapon át tartó csökkenés után stabilizálódni látszik, de még mindig alig haladja meg a 80 Ft/literes árat, és a belföldi felvásárlási áránál még továbbra is több mint 10%-kal kisebb. Ez egyelőre a belföldi nyerstej csökkenésének folytatódását vetíti előre, de a globális tejtermékek tavasszal megindult növekedése nyáron várhatóan megállítja a csökkenő hazai ártendenciát.

Dr. Ózsvári László

Állatorvostudományi Egyetem
Budapest

A szeszipari alkohollepárlás, azaz a 'száraz őrlés' során számos melléktermék keletkezik. A rövidítések időnként zavaróak, ezért érdemes áttekinteni őket:

- nedves szeszipari törköly (WDG)
- nedves törköly oldható anyagokkal (WDGS)
- szeszipari (lepárlási) nedves törköly oldható anyagokkal (DWGS)
- száraz szeszipari törköly (DDG)
- kondenzált szeszipari oldható anyagok - szirup (CDS)
- száraz szeszipari oldható anyagok (DDS)
- szárított szeszipari (lepárlási) törköly oldható anyagokkal (DDGS).

1.1. Árpa alapú szeszipari melléktermékek (whiskygyártás)

Az árpa alapú szeszgyártás fő mellékterméke akkor képződik, amikor a malátából (csíráztatott árpa) whiskyt főznek. A szárítás költségének emelkedése miatt megnőtt az érdeklődés a nedves törkölyök iránt. A nedves törköly frissen is etethető, de silózható is. A trópusi területeken képződött friss árpatorköly gyorsan romlik (3-7 nap). A 2%-os propionsav-kezelés (2 liter/tonna eredeti anyag) hatékonyan javítja a rövid távú (7 nap) tárolás során a higiéniai állapotot (Geetha és mtsai, 2009). Az árpatorköly 20-30% szárazanyag-tartalmú, fehérjetartalma 17-23% sza., rostban gazdag (NDF>70% sza.) és meglepő módon jelentős zsírtartalmú (>8% sza.). Keményítőben és cukorban szegény. A szerves anyagok emészthetősége gyenge, mindössze 50-54% (a magas rosttartalom miatt).

1.2. Búza alapú szeszipari melléktermékek

1.2.1. Búza alapú szeszipari (lepárlási) melléktermékek (etanolgyártás)

A búza alapú alkoholgyártás lepárlása során keletkező fő melléktermék a szeszipari búzatorköly. Az árpa meglehetősen ritkán alkalmazott az etanolgyártásban (Európa, USA), és általában más gabonafélék törkölyeivel össze is keverik. Amíg az USA-ban a kukorica alapú etanolgyártás a domináns, addig Franciaországban, Kanadában és Ausztráliában inkább a búza felhasználásával készítenek bioetanolt (Moreau és mtsai, 2011; Newkirk, 2011). A búza alapú szeszgyártás során szesz italokat, ipari alkoholt és bioetanolt készítenek. Egy tonna búzából 372 liter etanol állítható elő, miközben 295-400 kg DDGS termelődik (10% nedvességtartalommal). 2010-ben a világon 1,9-5,5 millió tonna búzatorköly (DDGS) képződött. 2020-ban várhatóan 4,4-6,0 millió tonna termelődik majd a világon (Désialis, 2013; Bonnardeaux, 2007).

1.2.2. Whiskygyártásból származó (búza alapú) szeszipari (lepárlási) melléktermékek

Számos országban a búza a whiskygyártás alapja. A folyamat hasonló az árpa alapú gyártáshoz ('száraz őrlés'). A szeszipari moslékot szárítják vagy préselik, mielőtt állatokkal feleltetnék. A lepárló oszlop alján maradt alkoholmentes szennyvizet "mosléknak" vagy "seprűnek" nevezik. Ez a termék, amely enzimeket és élesztőt tartalmaz, szárítható és hozzákeverhető a száraz törkölyhöz. A búzatorköly oldódó anyagai olyan

xilánokat és arabinoxilánokat tartalmaznak, melyek nem szakadnak fel a folyamat során. Emiatt az oldódó frakció nagy viszkozitású. A búzatorköly oldódó anyagait ezért sokkal nehezebb megszáritani, mint a kukoricatorkölyt (Crawshaw, 2004). Az etanol előállításához hasonlóan a törkölyt gyakran összekeverik az oldódó anyagokkal, így képződik a sötét színű búzatorköly (Crawshaw, 2004). A búza DDGS fehérjetartalma 25-40% sza., amely valamivel magasabb, mint a kukorica DDGS esetében. Azonban a búza DDGS alacsony keményítő- (4,5% sza.) és cukortartalmú. Ha a korpa a fermentáció előtt eltávolításra kerül, és a folyamat végén hozzáadják a búzatorkölyhöz, akkor a keményítőtartalom 10-25% sza. értékre nő, de változó. A búza DDGS NDF-tartalma szintén változó (32 vs. 27% sza.). A búzatorköly jó energia- és by-pass fehérjeforrás. A búza vagy búza-árpa alapú DDGS szerves anyag emészthetősége 76%, a nyersrost emészthetősége 50%, míg a nyerszsír emészthetősége 87%. Ebből adódóan a NEL értéke 7,3 MJ/kg sza. (Losand és mtsai, 2009).

A whiskygyártás során keletkező szeszgyári moslék leválasztásával keletkezik a GURMIT, ami a hazai közforgalomban is kapható. A Gurmit 30-36% szárazanyag-tartalmú, 28% fehérje- és 14% nyersrost-tartalmú termék. Búzatorköly alapú, de a gyártási folyamattól függően, változó arányban tartalmazhat kukoricatorkölyt is.

1.3. Kukorica lepárlási (szeszipari) melléktermékek

1.3.1. Szeszipari (lepárlási) kukoricatorköly (DDGS)

A szeszipari kukoricatorköly a kukorica alapú alkohollepárlás fő mellékterméke. A kukorica alapú, szárazon őrölt DDGS ma a domináns szeszfőzési melléktermék. Két fő lepárlási folyamat van, 'száraz őrlés' utáni desztilláló és 'nedves őrlésű' lepárlás (Heuzé et al, 2015b). A keletkező termékek: az élelmiszeripari szesz, az ipari alkoholok és a bioetanol. A képződő melléktermékek hasonlóak a búza alapú szeszipari etanolgyártás során ismertetett anyagokkal (WDG, WDGS, DWGS, DDG, DDGS, CDS, más néven szirup, DDS). A besűrített, lepárlás után visszamaradó oldékony anyagokat és a törkölyt gyakran összekeverik WDGS vagy DDGS készítéséhez (Mosier és Ileleji, 2006). A nedves őrlési eljárás során számos egyéb melléktermék is keletkezik, beleértve a kukoricaglutént, a CGF-et és a kukoricacsíra-lisztet.

A szeszipari kukoricatorköly értékes takarmány. A napjainkban forgalmazott szeszipari melléktermék, a DDGS (Dried Distilled Grain with Soluble) jelentős fehérjetartalommal (25% sza.) rendelkezik, és általában légszáraz állapotban hozzák forgalomba (1. táblázat). Hazai felhasználás elsősorban monogasztrikus állatok esetében jelentős. A DDGS fehérjetartalma 25% sza. (széles sávban: 23-35%). Nem fehérjehordozó melléktermékek esetében ez kedvező. A fehérje koncentrációja függhet a feldolgozás folyamatától. A DDGS fehérjéinek bendőbeli lebonthatósága korlátozott (48%), közel azonos a szárított kukorica fehérje-lebonthatóságával, ezért kedvező hatású a TMR védett fehérjetartalmának kialakításában (35-40%). A fehérje ADIN-értéke azonban azt mutatja, hogy az emészthetetlen fehérjehányad jelentős, négyszerese a

kukoricáénak (6,4% a szemes kukorica esetében és 25,7% a DDGS esetében az országos átlag szerint). A fehérje lizinben szegény (2,1-2,8%-a a fehérjének, Fastinger és mtsai, 2006) és kevésbé kedvező az aminosav-összetétele, mint a szójájé. Melléktermékként az energiatartalma jelentős (szemes kukorica országos átlaga: 8,58 MJ/kg sza.), ami nagy zsírtartalmával magyarázható (DDGS: 9,7% sza. nyerszsír, szemes kukorica: 4,0%). Ligninben

szegény (3.9 ± 1.8 % sza.), ami magyarázza a kérődzőkben mért kedvező NDF lebonthatóságát. Maradvány keményítőtartalma alacsony (<8% sza.). A szerves anyagok emészthetősége kedvező 73.5 ± 6.2 % (Feedipedia, 2011; Woods és mtsai., 2003). Nincs ismert antinutritív hatása. Etethető mennyisége: 1,0-2,0 kg sza./nap/tehén. Többet azért nem javasolunk, mert a szója nem helyettesíthető vele.

1. TÁBLÁZAT A DDGS ENERGIA- ÉS TÁPLÁLÓANYAG-TARTALMA (VÁRHEGYI ÉS VÁRHEGYINÉ, 2003)

Megnevezés	Eredeti	Energiatartalom és kémiai összetétel szárazanyagban											
	száraz- anyag	NE m	NE g	NEI	Ny. feh.	MFE	MFN	Ny. zsír	Ny. rost	Nm. k.a.	Hamu	Ca	P
	g/kg	MJ/kg			g/kg								
DDGS	941	7,76	5,11 (8,5*)	7,14 (8,2*)	252	107	129	97	70	518	63	0,8	6,1

(*2014-2018 adatok Beuker Kft.)

2. TÁBLÁZAT A DDGS TÁPLÁLÓANYAGAINAK LÁTSZÓLAGOS EMÉSZTHETŐSÉGE ÉS FEHÉRJELEBONTHATÓSÁGA (VÁRHEGYI ÉS VÁRHEGYINÉ, 2003)

Megnevezés	Ny. feh.	Ny. zsír %	Ny. rost	Nm. k.a.	df	dg	ADIN a ny.feh.%-ban %
DDGS	67	83	54	74	0,055	0,48	25,7

dg = bendőbeli lebonthatóság, df = diszkontfaktor, ami a rosttartalom függvénye;
ADIN a ny.feh.%-ban % = emészthetetlen fehérjehányad

2. KUKORICA ALAPÚ, KEMÉNYÍTŐ ÉS BIOETANOL GYÁRTÁSI MELLÉKTERMÉKEK ('NEDVES ÖRLÉS')

2.1. A nedves CGF etethetősége

Napjainkban a keményítő és a szeszipari melléktermékek elkülönítése azért nehézkes, mert a korábban keményítőgyárnak nevezett cégek ma már szintén gyártanak alkoholt is (ún. bioetanolt). Az alkohol előállítása azonban ezen cégek esetében a már kinyert keményítő oldatából történik, nem a törkölyt is tartalmazó oldaton. A klasszikus alkoholgyártási technológia során az erjesztés a törkölyön, tehát elválasztás előtt történt. Ezért a régebben 'keményítőgyárnak' nevezett, ma már alkoholt is előállító cég(ek) gyártási folyamata során képződött melléktermék (pl. CGF) más tulajdonságokkal rendelkezik, mint a korábbi, klasszikus alkoholgyártás során keletkezett melléktermékek (pl. DDGS). Jelentősen különbözik például a fehérjék bendőbeli lebonthatósága és a fehérje emészthetősége a két melléktermék esetében. A kukoricaglutén és a CGF együttesen keletkező mennyisége a világon 15 millió tonna évente.

A 'nedves örlés' technológiája során keletkező fő termékek az alábbiak (Heuzé et al, 2014c):

1. kukoricakeményítő,
2. kukoricacsíra és kukoricacsíra-olaj,
3. kukorica szirup,
4. CGF (Corn Gluten Feed),
5. kukoricaglutén (Corn Gluten Meal)

A keményítő- és izocukorgyártás folyamata

1. A kukoricaszemek áztatása
2. Roppantás-csíra eltávolítása (csíraolaj - élelmiszeripari alapanyag)
3. Durva örlés, majd finom örlés

4. Gravimetriás szétválasztás - szilárd fázis (CGF)

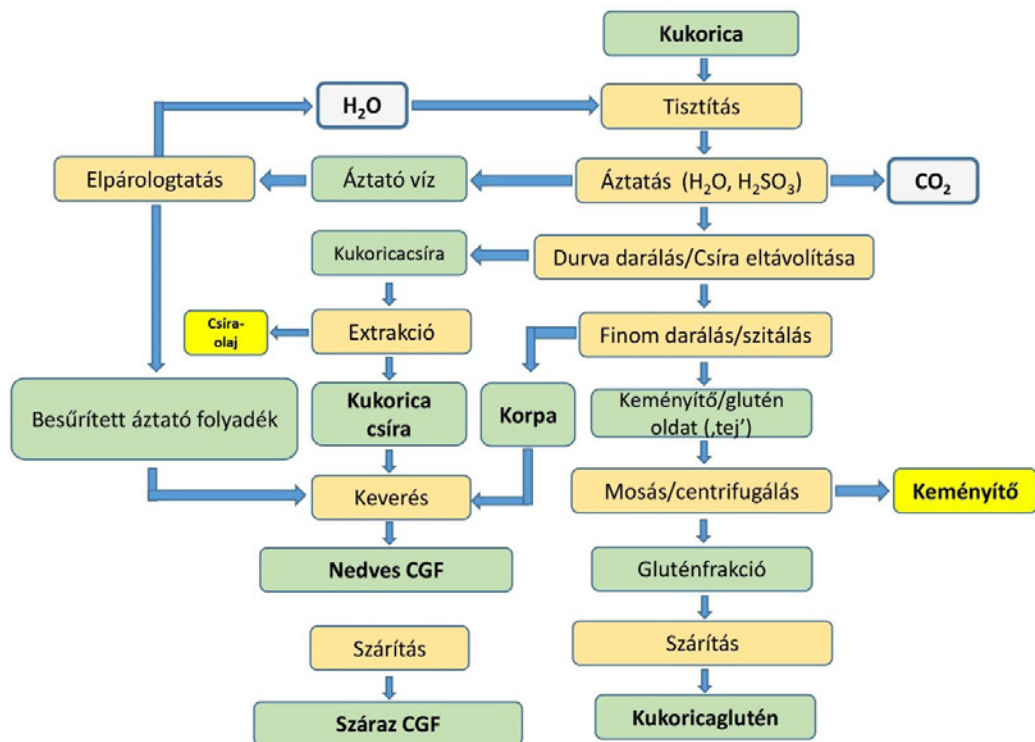
1. Keményítőtej ('fehérolat'): két úton történő felhasználás
 1. Glutén leválasztása - centrifugális módszerrel
 2. Szárítás: natív keményítő (élelmiszer- és papíripari alapanyag pl. puding és ragasztó)
 3. Elcukrosítás (enzimatisz átalakítás): két úton történő felhasználás
 1. glükózsirup (cukorkagyártás alapanyaga, 80% sza., mézszerű folyadék)
 2. izomerizáció - izocukor előállítása: folyékony édesítőszer pl. szörpökhöz

A kukoricacsíra-darát hazánkban Cornex néven találják meg a közforgalomban.

A kukoricaglutén a keményítőtejből kinyert szárítással konzervált termék. Nyersfehérje-tartalma meghaladja a 70%-ot, aminosav garnitúrája azonos a kukoricáéval, nyersrosttartalma csekély. Védett fehérjeként etethető szarvasmarhával, mivel bendőbeli lebonthatósága kicsi, mindössze 15%.

A CGF (Corn Gluten Feed) a 'nedves örlés' során keletkezik, amikor a kukoricából keményítőt vagy bioetanolt gyártanak. A CGF főként a kukorica maghéját és a cefre leszűrése után visszamaradó kukoricaszirupot tartalmazza. Ezen felül tartalmazhat oldódó anyagokat, kukoricacsírát, kukorica tört szemet.

Gyakori hiba, hogy a felhasználók összekeverik a CGF-et a kukoricagluténnal. Utóbbinak a fehérjetartalma 65% sza., míg a CGF-é csak 22% sza. és takarmányozási szempontból teljesen másként viselkedik.

2.ábra A keményítő- és etanolgyártás ('nedves őrlés') során keletkező melléktermékek

A kukorica tisztítása után, a szemeket beáztatják 48-52 °C-os, kén-dioxiddal dúsított vízbe 24-40 órára. A kén-dioxid szerepe, hogy elvékonyítsa a glutelin-mátrixot (felbontva az inter- és az intramolekuláris diszulfid-hidakat). A cefrefőzés (45-55 °C) során a tejsavtermelő baktériumok szaporodását segítjük, így tejsav keletkezik, ami csökkenti a pH-t, kizárva az egyéb káros mikroorganizmusokat. Az áztatás és a főzési folyamat végére a kukoricaszem 45% nedvességet tartalmaz, felpuhul és ujjal benyomható. Ezt követően a nedves szemeket durván megőrlik, elválasztva a csírat az endospermiumtól (lisztes). A csírából utána csíraolajat nyernek. A visszamaradó főzőlevet besűrítik, ez lesz a kukoricaszirup. Az endospermiumot tovább szeparálják, elválasztva a rostot a gluténtól (fehérjefrakció) és a keményítőoldattól. A korpát később be lehet keverni a főzőlébe és a kukoricacsíra lisztbe. A rost nélküli endospermiumot centrifugálják a keményítő és a glutén szétválasztása érdekében, aminek különböző a sűrűsége. Így keletkezik a majdnem tiszta keményítő (99%) és a glutén (CRA, 2006).

A CGF-t általában a kerődzők takarmányozásában használják, mint energia- és fehérjeforrás. Az USA-ban és hazánkban is elsősorban fehérjeforrásként etetik. Nedvesen eladva a gyártók 'megspórolják' a szárítási költséget.

A CGF (Corn Gluten Fraction) szárazanyag-tartalma 40-45% között változik hazánkban. Jelentős nyersfehérje-

tartalmú (22,5% sza.) melléktermék, melyet általában frissen (40% sza.) etetnek tejelő szarvasmarhával. A fehérje koncentrációja függhet a feldolgozás folyamatától, de általában 20-25% sza. (3. és 4. táblázat). A CGF fehérjének bendőbeli lebonthatósága (71%) közel azonos a kukoricaszilázsával (70%), és jobb, mint a szárított kukoricáé (43%), valamint az extrahált szójáé (59%). By-pass fehérjehányada 24-30% sza. (Mertens, 1977; NRC, 2001; Sauvant és mtsai, 2004). Az emészthetetlen fehérjehányad kisebb, mint a szárított kukoricáé (6,4%) és a silókukoricaszilázsé (8,4%), de nagyobb, mint az extrahált szójáé (2,8-3,0).

A fehérje lizinben szegény (Myer és mtsai, 2011), de metionintartalma kérődzők részére kedvező. Keményítőtartalma jelentős: 24% sza. (de változó, tartomány: 11-30% sza.). A CGF rosttartalma magasabb, mint a szemes kukoricáé (nyersrost 6-10% sza., NDF 31-49% sza., ADF 8-13% sza.), de lignintartalma így is alacsony (1,2% sza.). Zsírtartalma kevesebb, mint 4% sza., hamutartalma pedig 7% sza. A szerves anyagok emészthetősége 70-80%. Energiatartalma szintén jelentős (7,43 MJ/kg sza. NEI), ami elsősorban keményítőtartalmával magyarázható. Ízletességét befolyásolhatja a gyártási folyamat, a kesernyész íz jellemző, míg az állatok hozzá nem szoknak (Rausch és mtsai, 2006). Nincs ismert antinutritív hatása. Etethető mennyisége: 1-4 kg sza./nap/tehén. Többet azért nem javasolunk, mert a szója nem helyettesíthető vele.

3. TÁBLÁZAT A SZÁR AZ CGF ENERGIA- ÉS TÁPLÁLÓANYAG-TARTALMA (VÁRHEGYI ÉS VÁRHEGYINÉ, 2003)

Megnevezés	Eredeti szárazanyag	Energiatartalom és kémiai összetétel szárazanyagban											
		NEm	NEg	NEI	Ny. feh.	MFE	MFN	Ny. zsír	Nyersrost	Nm. k.a.	Hamu	Ca	P
	g/kg	MJ/kg			g/kg								
szár CGF	923	8,13	5,43	7,43	225	119	141	31	91	581	72	0,8	7,1

4. TÁBLÁZAT A SZÁRAZ CGF TÁPLÁLÓANYAGAINAK LÁTSZÓLAGOS EMÉSZTHETŐSÉGE ÉS FEHÉRJELEBONTHATÓSÁGA (VÁRHEGYI ÉS VÁRHEGYINÉ, 2003)

Megnevezés	Ny. feh.	Ny. zsír %	Nyers- rost	Nm. k.a.	df	dg	ADIN a ny.feh.%-ban %
száraz CGF	79	74	72	87	0,055	0,71	4,6

*dg = bendőbeli lebonthatóság, df = diszkontfaktor, ami a rosttartalom függvénye;
ADIN a ny.feh.%-ban % = emészthetetlen fehérjehányad*

Az 5. táblázatban látható a különböző szeszipari és és emészthetősége szarvasmarhában (Feedipedia).
keményítőgyári melléktermékek táplálóanyag-tartalma

5. TÁBLÁZAT A LEGFONTOSABB NEDVES ALKOHOLGYÁRTÁSI MELLÉKTERMÉKEK TÁPLÁLÓANYAG-TARTALMA ÉS EMÉSZTHETŐSÉGE KÉRŐDZŐKBEN (HEUZÉ 2012, 2013A,B,C, 2014A,B,C,D, 2015A,B,C, HEUZÉ ÉS TRAN, 2014)

		Száraz- anyag %	Nyers- fehérje	Nyers- rost	NDF	ADF	lignin %sza.	Nyers- zsír	Hamu	Kemé- nyítő*	Össz- cukor	OMd %	ME MJ/kg sza.	N-em. kérődzők %
Lepárlási (szeszipari) melléktermékek (száraz őrlés)														
szeszipari árpatorrkőly (draff), csíráztatott árpából, friss	átlag	24.1	20.3	17.6	65.1	26.4	5.9	8.2	3.3	1.8	0.5	51.7	8.9	73.9
	min.	22.0	17.8	16.3	61.8	24.7	5.1	7.6	2.4	1.4	0.4	49.8	8.9	73
	max.	26.8	23.5	20.7	68.9	27.4	6.8	8.9	3.8	2.1	0.6	53.6	10.8	74.8
szárított szeszipari sötét árpatorrkőly (draff), csíráztatott árpából	átlag	90.7	27.8	11.6	39.7	15.5	3.8	8.5	5.8	3.2	4.3	71.2	12	
	min.	88.1	24.3	8	23.2	11.6	2.4	5.5	4.4	2.4	1.7	64.8	12	
	max.	92.9	31.1	13.7	49	18.8	6.3	13	6.8	3.8	11	75.1	15.3	
szárított szeszipari árpatorrkőly (nem malátázott árpából)	átlag	91.3	28.2	13.8	60.1	23.8	5.1	7.5	5.4	0.9		66.9	11.3	
	min.	87.5	21	10.1	40.1	12.9	0.9	4.2	3.9					
	max.	94.3	34.3	16.1	73.7	33.9	9.3	10.2	8.4					
szárított szeszipari búzatorrkőly oldható anyagokkal	átlag	90.6	37.3	7.7	34	14.5	4.6	5	5.9	4.2	2.9	78.5	12.5	77.1
	min.	88.1	33.5	6.5	25.5	10.1	2.7	3.5	3.6	2.1	0			
	max.	94.7	40.5	11.2	49.6	21.4	8	6.7	7.3	6.4	6.9			
szárított szeszipari búzatorrkőly oldható anyagokkal, keményítő min.7 % sza.	átlag	92.4	31.4	5.7	27	7.1	2.5	4.9	5.0	16.1	6	82.3	13.1	76.3
	min.	90.7	28.4	4.5	16.4	5.2	1.4	2.7	4.2	9.4	2.3			
	max.	94.5	36	6.9	35.1	8.9	6.8	7.1	6.1	25.1	8.5			
szárított szeszipari kukoricatorrkőly oldható anyagokkal	átlag	89	29.5	7.9	34.2	13.6	4.3	11.1	5.4	9.3	1.7	83.3	14.2	77
	min.	86.6	25.2	6	18.3	7.9	1	7.1	3.4	3.9	0.2	71.6		
	max.	91.9	33.5	9.9	47.4	25.1	8.4	15.7	7.5	15.2	4.8	83.3		
szárított szeszipari kukoricatorrkőly oldható anyagokkal, magas fehérje	átlag	92.2	44	7.5	28.8	12.7	3.1	5.1	2.6	8.2	1.6	84	13.7	78.7
	min.	89.5	40.8	7.4	22.5	6.6	1.2	3.2	1.3	2.7	0.9			
	max.	94.9	48.4	7.6	36.6	22.9	4.6	12.8	6.1	11.4	2.3			
szárított szeszipari kukoricatorrkőly oldható anyagokkal, zsír max. 6%	átlag	88.3	27.9	8.3	39.8	14	2.3	4.2	6.8	12.3	0.6	82.4	12.4	76.6
	min.	85.6	23.4	7.0	27.6	10.1	0.4	2.8	5.8	8.7	0.2			
	max.	91.1	30.8	9.9	47.3	19.8	5.4	6.5	7.9	17.5	1.7			
nedves szeszipari kukoricatorrkőly oldható anyagokkal	átlag	92.2	44	7.5	28.8	12.7	3.1	5.1	2.6	8.2	1.6	84	13.7	78.7
	min.	89.5	40.8	7.4	22.5	6.6	1.2	3.2	1.3	2.7	0.9			
	max.	94.9	48.4	7.6	36.6	22.9	4.6	12.8	6.1	11.4	2.3			
szeszipari ciroktorkőly, friss	átlag	31.6	35.5		35.6	25.6		11.7				80.8		78.3
	min.	23.5	31.2		20	22.4		11						
	max.	36	41.9		45.4	28.5		13.3						
Keményítő-és etanolgyártási melléktermékek (nedves őrlés)														
száraz kukoricaglutén	átlag	90	67.2	1.2	4.1	1.6	0.3	2.9	2.1	17.6	0.5	96.1	16.6	81
	min.	87.3	56.9	0.4	1.1	0.3	0.2	1	1.1	9.1	0.2	94.2	16.6	81
	max.	96.2	76.2	2.7	8.6	3.7	0.6	6.5	4.6	26	1.2	99.9	18.2	97.4
száraz CGF	átlag	88.3	21.7	8.3	39.6	10.6	1.2	3.4	6.9	21.5	1.8	82.4	12.2	74.4
	min.	84.3	17.3	5.3	31.0	8.4	0.6	1.5	4	11	0.7	72.4		67.6
	max.	94.5	27.2	11.4	49.1	13.3	2.7	6.9	10.3	33.8	4.4	82.4		80
Sörgyártási melléktermék														
friss, nedves sörtorkőly	átlag	24.9	25.9	16.4	49.6	20.8	5.7	7	4.1	5.7	1	61.9	10	76.5
	min.	21.7	20.3	7.8	34.3	17.2	3.5	5.8	2.7	3.3	0.7	55.3	10	73
	max.	28.9	30.6	21.2	62.5	24.8	8	9.3	4.9	9.6	1.3	75.4	12.5	81
silózott nedves sörtorkőly	átlag	25.6	29.2	16	57.5	21	5	7.4	4.2			62.6	10.2	78.3
	min.	24.6	23.9	10.1	42.6	13.3	3.1	5.4	2.4					
	max.	27.5	33.3	19.2	66.3	24.5	7.7	8.5	6.4					

NÁLUNK TÖBBET KAP A PÉNZÉÉRT!

- **Agrárszemlélet**
országos átlagokkal és értékeléssel.
- **Hazai adatbázis**
közel 10.000 takarmány eredményével.
- **Hitelesség**
ingyenes ellenőrző mérésekkel.
- **Gyakorlatias paraméterek**
CSPS, peNDF, RFV.
- **Kisparcellás és üzemi kísérletek**
tömegtakarmányokkal.
- **Kompatibilitás**
az AMTS programmal.
- **Komplexitás**
Profi csomag, ásványi anyagok (+DCAD),
mikotoxinok és mintakoordináció.
- **Innováció**
új kalibrációkkal bővült a Profi csomag!

1. Alapadatok:

- táplálóanyagok: szárazanyag, nyersfehérje, nyerszsír, nyersrost, hamu,összcukor, keményítő, NDF, ADF, ADL, NFC, NSC, oldódó fehérje, lizin, metionin, nitrát, peNDF,
- emészthetőség: by-pass keményítő, szerves anyag emészthetőség (OMd), emészthető szerves anyag (DOM), NDFd48, dNDF48, iNDF240,
- erjedés: pH, ammónia, tejsav, ecetsav.

2. Hazai és nemzetközi számított értékek:

- Magyar energia- és fehérjeértékelési rendszer (MFE, MFN, UDP, FOM, DE, ME, Nem, NEg, NEI),
- Francia energia- és fehérjeértékelési rendszer (RDP, RUP, PDIA, PDIN, PDIE, UFL, UVF),
- Holland energia- és fehérjeértékelési rendszer (DVE, VOS, FOS),
- Német energia- és fehérjeértékelési rendszer (NEI, ME, NEI-VC, nXP, RNB, UDP),
- USA szénáértékelés: RFV.

3. USA (CNCPS és NRC) adatok

kukoricaszilázsra, lucernaszilázs/szenázsra, lucernaszénára, gabonaszilázsokra vonatkozóan:

1. CNCPS szerinti fehérjefrakciók (A1%, A2%, B1%, B2%, C%, RDP%, RUP%, A1%),
2. CNCPS szerinti szénhidrátfrakciók (A1%, A2%, A3%, A4%, B1%, B2%, B3%),
3. CNCPS szerinti NDF-lebonthatósági adatok (12, 24, 30, 48, 120 és 240 óra),
4. NRC szerinti fehérjefrakciók (totál fehérje, nyersfehérje (exc. NH3-N), ammónia%, oldódó fehérje, NDICP%, ADICP%).

**Lefordítjuk, kiszámoljuk
és segítünk megérteni...
Válaszokat adunk.**

**Laborvezető:
Podmaniczky Tímea**

tel.: +36 20 219 95 12
taklab@atkft.hu

Információ:

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. Takarmányanalitikai Laboratórium,
2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.

www.atkft.hu

„AMIT A JÓISTEN ELRONT AZT Ő HELYRE IS HOZZA”

Iván Ferenc
Ahrhoff GmbH

- tartja a régi földművelő mondás, mely beigazolódott a 2017-18-as évben a rozs szempontjából is. Sokan elkeseredtünk, mikor a kedvező enyhe-csapadékos téli hónapok után a gyönyörűen fejlett rozsra ráköszöntött a kora-tavaszi időjárás helyett a zord tél. Magyarország egész területén március 20-a körül közel fél méteres hó és mínusz 20 °C fogta vissza a növényzet fejlődését. Majd egy kis enyhülés után újra visszatért a hideg.

Hol volt a „helyrehozás”?

Április elején olyan gyorsasággal fejlődött a vegetáció, mintha a látható 2-3 hét lemaradást kellene behoznia. Összességében sikerült is, kb. egy hétre csökkent a késés, s csak ezután jött a rozs szempontjából a legkellemesebb meglepetés: amikor vágás szempontjából a legideálisabb fenológiai fázisba került a növény (kalászkedzemény a hasban 6-10 cm), országszerte napfényes, meleg és enyhén szeles időjárás örvendeztette meg a késői téltől fásult gazdákat! Egy hétig egy csepp eső sem esett az egész országban! Április 17-től kezdődően vágunk, szárítottunk, csak a minőségre kellett figyelni. Nem csoda, hogy az eddig nyögve-nyelve elért 25%-os átlagos szárazanyag helyett, aki csak akarta, könnyedén elérte az optimális 35%-ot is. Ilyen az elmúlt hét évben nem volt! Még a notórius késők is időben kaszáltak, hiszen a rozs után vetendő kukorica vetőmagja is már kíváncszott a földbe.

Az igazsághoz tartozik az is, hogy sok helyen tovább is tartott a csapadékmentes időszak, ami sajnos más növénykultúrának nem kedvezett.

Ilyen izgalmas időszak után melyek az idei év tapasztalatai?

Egyre több helyen a hamutartalom csökkentése miatt (melyet az utóbbi két évben az ÁT Kft. minősítése dr. Orosz Szilvia irányításával hangsúlyozottan értékel), a földszennyezés elkerülése végett vetés után hengereztek. Ennek a műveletnek egy másodlagos előnye is feltűnt: egyöntetű, „robbanásszerű” kelés volt tapasztalható ezeken a táblákon. Érdemes fokozottan figyelni ennek elvégzésére, hiszen ez különösen a kevésbé csapadékos őszi években döntő lehet, csak így mehet megfelelő fejlettséggel, s kellő bokrosodással a télbe a rozs.

A sok, áldásos csapadék, s a késői havazás idén is megnehezítette a kora tavaszi szántóföldi fejtrágyázást, így aki csak erre számított, kisebb hozammal, s alacsonyabb nyersfehérje-tartalommal kellett beérnie, s a későbbi N kijuttatás a takarmány magasabb nitrát szintjét eredményezte. Ismét beigazolódott az őszi N (a teljes szükséglet 60-70%-a) biztosítás fontossága.

Több helyen is látható volt, hogy a rozs előveteményének szármaradványát nem forgatták alá. Ez nemcsak a néhány éve riasztó Aspergillus gomba fertőzését segíti, mely azután az aflatoxin mikotoxinnal terheli a rozsot-
tehenet-tejet, de más veszély is van. A felszínen maradó,

áttelelő, korhadó, földdel szennyezett szármaradványok a lekaszált rozs rendelkezésével bejuthatnak a zöld alapanyagba, egyéb kórokozókkal fertőzve és káros anyagokkal szennyezve a szilázst, kockáztatva az erjedés minőségét és a stabilitást is.

Kívánom, hogy az idei év kiváló rozsszenázsainak etetésével minél többen megtapasztalják a jól emészthető NDF étvágyhozó, egészségvédő, és gazdaságos termelést

biztosító hatását nemcsak a nyári nagy melegben, hanem egész éven keresztül!

Eredményes munkát, jó egészséget kívánok!

A TEJFELHASZNÁLÁS KEVÉSBÉ MEGSZOKOTT MÓDJAI I.

Dr. Kenéz Árpád

(Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft., Gödöllő)

BEVEZETÉS

Ha mélyebben beleássuk magunkat a tejjel kapcsolatos történeti vagy néprajzi témájú világirodalomba, érdekes adalékokat kaphatunk a tej változatos és egyben szokatlan, vagy mára már nem annyira hangsúlyos felhasználásával

kapcsolatban. Jelen cikkben megpróbáltam összegyűjteni néhány "szokatlan szokást", ahol a főszereplő a különböző állatoktól (esetleg embertől) származó tej.

SZAMÁRTEJES FÜRDŐ

Talán ez a legismertebb a cikkben tárgyaltak közül. A híresen „szép” egyiptomi fáraó, VII. Kleopátra (Kr. e. 69 – Kr. e. 30) a források szerint számártejes fürdővel őrizte meg fiatalságát és csábos megjelenését. Mivel befolyásos asszony volt, fontos szerepet játszott életében a külsőségek ápolása. Erről a krónikás Plutarkhosz is említést tesz. De több más ókori szerző is ír a számártej jótékony hatásairól (idősebb Plinius, Hippokratész). VII. Kleopátrán kívül Néró második felesége Poppaea (Kr. u. 30 – Kr. u. 65) is előszeretettel használta a számártejet bőrének ápolására. Utazásai során a tejelő szamarak is elkísérték, hogy napi fürdőjét biztosítsák. Kleopátra esetében 700 számárcancáról, míg Poppaeánál 500 számárról írnak a források (Plinius 1973). Ez a mennyiség indokolt is, hiszen egy számárcanca mindössze napi 2-3 dl tejet ad.

Későbbi korokról is van leírás a számártej használata kapcsán. Napóleon lánytestvére, Pauline Bonaparte is előszeretettel használta szépségápolásra a számártejet

(http1).

Vajon mi volt az oka ennek a különleges szokásnak? Miért jó a számártej a bőrápolásra?

A savanyú tejben a laktóz tejsavvá bomlik, és ez az anyag már hámlasztó (szaruréteg fellazítása által) és így bőrmegújító hatással bír (bőrazonos pH). A tejsav tehát nagyon sok mai kozmetikumban is megtalálható ilyen céllal.

Kleopátra azonban nem csak számártejet, hanem krokodilürüléket (arcfesték alapanyagaként), olíva olajba kevert növényi részeket (szirmok, virágok, magvak), és malachitet is használt különböző kozmetikumként. A kopaszodás ellen őrlött lófogból és szarvasvelőből készült kenőcsöt készített (http2).

A számártej egyébként vitaminokban és antiallergén anyagokban gazdag albumintej (a tehéntej kazeintej). Összetételében hasonlít az anyatejre, de annál lényegesen kisebb zsírtartalmú.

1. kép: VII. Kleopátra (http3)

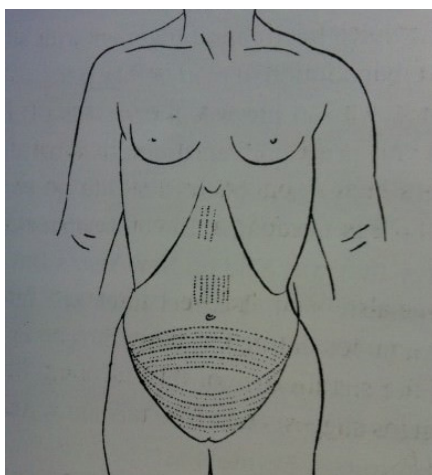
2. kép: Poppaea (http4)

TEJES TETOVÁLÁSOK

Egy kicsit még maradunk Egyiptomban, a "szokatlan szokásokkal" amúgy is „terhelt” országban, ugyanis az egyiptomi női múmiáknál (3. kép) és nőket ábrázoló szobrokon (4. kép) megfigyelhető, egyes feltételezések szerint termékenység rítushoz kapcsolódó, tetoválás-motívumok a tej felhasználása kapcsán egy másik érdekességre is rámutatnak. William Lane író és utazó (1801-1876) azt sugallja, hogy a 19. századi egyiptomi tetoválások hagyománya Kr. e. első és második évezredre, vagy még annál is korábbra nyúlnak vissza, és jó eséllyel a módszerek sem változtak nagymértékben. Leírása szerint a festékanyagot faszén, olaj és anyatej(!) adta, amelyeket aztán összekötözött hegyes tűvel juttattak a bőr alá. Ez a testdíszítési mód elsősorban 5-6 éves cigánylányoknál volt jellemző az 1800-as évek Egyiptomában (http5, http6). Az anyatejjel készült tetoválófesték más kultúrákban is jellemző volt, így Indiában, Kínában és Vietnámban is. Az anyatej helyett nagyon gyakran tehéntejet használtak, mint vivőanyag. Sőt sokszor csak a tej volt maga a festék, ami a babonák és városi legendák szerint egészen addig

láthatatlan maradt a bőrben, míg az egyén felfokozott érzelmi állapotba nem került (részegség, nemi aktus, idegesség stb.), ekkor ugyanis a minták rózsaszínné változtak.

A tejes tetoválások már kihalófélben lévő művészeti formák. Az anyatej nehezen beszerezhető és tartósítható. A romlott tejjel nem lehet tetoválni, továbbá az anyatej, de a tehéntej is erős immunválaszt kiváltó idegen anyagnak számít a test számára, így komoly fájdalmak, bőrgyulladások és elváltozások (kilökődés), az anyatej esetében akár halálos fertőzések (HIV, Hepatitis) és mérgezések alakulhatnak ki a páciensben. A modern kori tetoválók szerint a tejes tetoválásokat túl nagy misztikum lengi körül. Fehér festékkel bármikor, problémamentesen reprodukálható az ilyen tetoválások stílusa. Albert Parry orosz származású tudós és író az 1900-as évek elején íródott könyvében azonban a tehéntejet, sok más furcsa anyag mellett (galambürülék, állott vizelet, ecet stb.), mint tetoválás eltávolításánál használatos anyagot említi (Parry 1933).

3. kép: Amunet papnő 1891-ben megtalált múmiáján lévő tetoválások vázlata (http9).

4. kép: Tetoválásokkal díszített női figura a Középbirodalom (12. Dinasztia) korából (http9).

TEJPIACI JELENTÉS

A 8/2017. (III.2.) FM rendelet alapján a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az Agrárgazdasági Kutató Intézet és a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács együttműködésben 2017 januárjától a Tej Terméktanács korábbi statisztikai jelentésén alapuló kiterjesztett adatszolgáltatási rendszer működik.

A Magyarország területén működő tejfeldolgozó, nyers tehéntej kivittel foglalkozó tejtermelő, nagykereskedelemmel foglalkozó tejgazdai szereplő,

valamint - meghatározott árbevétel nagyság feletti - tejkereskedő által teljesítendő adatszolgáltatás 'Alapanyag', valamint 'Késztermék' (termelés, import, belföldi-, illetve export értékesítés és zárókészlet) főcsoportokra korlátozódik.

A NÉBIH által gyűjtött és feldolgozott tejpiaci jelentés-tételből összeállított legfrissebb, 2018. áprilisi, illetve összesen adatok az alábbiak:

ALAPANYAG ADATOK		2018. április				
		menyiség [tonna]	Alapár [HUF/kg]	Zsirtartalom [g/100g]	Fehérjetartalom [g/100g]	átlagár [HUF/kg]
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	114 104	89,84	3,70	3,27	93,14
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	1 622	76,17	3,65	3,21	80,71
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej	-	6 658	-	3,64	3,13	89,26
Társállalattól átvett alapanyag	-	5 243	-	-	-	-
Import alapanyag (külsőpiacról vásárolt)	-	...	-	-	-	-
Társállalatnak értékesített alapanyag	-	3 393	-	-	-	-
Export (külsőpiacra kiszállított teljes tej)	-	15 178	-	3,74	3,26	83,28
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék	-	118 801	-	-	-	-
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külsőpiacról) (tejgyenértékben)	-	...	-	-	-	-
Tejpor (külsőpiacról vásárolt) (tejgyenértékben)	-	...	-	-	-	-

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

ALAPANYAG ADATOK		2018. január – április							
		Mennyiség [tonna]	Változás az előző év azonos időszakához %	Alapár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %	Zsír- tartalom [g/100g]	Fehérje- tartalom [g/100g]	átlagár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	450 389	105	91,89	105	3,81	3,32	96,47	105
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	5 536	32	82,44	97	3,74	3,27	85,69	99
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej		27 361	114			3,74	3,30	92,50	100
Társállalattól átvett alapanyag		21 739	106						
Import alapanyag (külsőpiacról vásárolt)		2 784	-						
Társállalatnak értékesített alapanyag		23 262	116						
Export (külsőpiacra kiszállított teljes tej)		59 910	87			3,78	3,26	86,88	89
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék		460 920	102						
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külsőpiacról) (tejgyenértékben)		...	-						
Tejpor (külsőpiacról vásárolt) (tejgyenértékben)		1 750	206						

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

Év: 2018						
Hónap: 4. hónap						
FELDOLGOZÓI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)						
Kód	Termék megnevezés	Termelés	Import	Belföldi értékesítés	Export értékesítés	Zárókészlet
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	39 113,88		29 224,40	6 070,56	26 039,32
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	32 230,33		25 884,07	1 710,60	23 050,80
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	887,64	53,33	614,76	491,51	355,13
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	1 008,04		170,04	855,83	1 199,75
50	Savány tejpor	189,59		38,28		689,68
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	998,66		1 557,38	508,53	1 118,46
70	– ebből vaj	490,62		916,29	117,73	863,94
80	Sajt és túró összesen	9 744,60	105,92	8 377,93	2 618,63	4 960,52
90	– ebből túró	2 106,01		2 549,44	93,77	361,40
100	– ebből trappista	2 242,57		1 406,62	478,97	1 509,34
110	– ebből ömlesztett sajt	1 691,27		1 476,95	628,96	852,89
120	Savanyított tejtermék	9 200,14	2 846,62	14 637,43	1 464,70	2 816,68
130	– ebből tejföl	5 571,97		5 983,55	1 200,83	1 467,55
140	– ebből növényi zsírral készült termék	727,35		801,62	35,17	186,49
150	Ízesített tejszálak	2 913,26	226,69	5 422,88	211,50	1 081,69

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2018							
Hónap: 1-4. hónap							
FELDOLGOZÓI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)							
Kód	Termék megnevezés	Termelés	Változás az előző év azonos időszakához %	Belföldi értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %	Export értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	158 631,02	96	123 132,76	88	25 481,28	143
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	134 118,24	96	111 840,09	90	7 573,57	101
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	5 222,64	121	2 854,36	173	1 794,15	112
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	5 366,43	154	869,08	77	3 733,47	147
50	Savány tejpor	537,48	197	112,90	192	0,00	-
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	4 401,12	128	6 973,35	104	2 061,43	131
70	– ebből vaj	2 462,40	130	4 208,63	96	454,43	91
80	Sajt és túró összesen	40 727,05	119	34 023,93	120	11 487,96	108
90	– ebből túró	8 921,53	108	10 957,70	101	439,63	192
100	– ebből trappista	8 722,10	116	8 838,23	130	1 667,67	148
110	– ebből ömlesztett sajt	7 731,61	-	6 050,96	110	3 401,07	103
120	Savanyított tejtermék	40 131,44	100	62 482,80	102	6 741,53	98
130	– ebből tejföl	25 155,60	93	26 675,70	94	5 376,46	108
140	– ebből növényi zsírral készült termék	3 162,70	102	3 751,18	99	184,84	86
150	Ízesített tejszálak	11 110,09	128	20 629,94	146	803,44	152

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2018					
Hónap: 1-4. hónap					
NAGYKERESKEDŐI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)					
Kód	Termék megnevezés	Import	Belföldi értékesítés	Export értékesítés	Zárókészlet
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	15 452,89	64 215,87	5 737,30	4 897,47
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	14 963,42	53 772,31	275,89	4 574,17
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	6 705,92	8 594,08	222,74	1 635,72
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	389,96	21 215,74	15,98	1 889,52
50	Savány tejpor	267,45	7 358,06	0,48	935,26
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	648,89	5 732,22	22,01	431,70
70	– ebből vaj	600,97	4 939,82	12,88	353,07
80	Sajt és túró összesen	17 506,72	47 682,28	287,67	4 101,86
90	– ebből túró	271,39	8 887,07	25,25	238,32
100	– ebből trappista	8 352,18	17 561,97	109,91	2 194,48
110	– ebből ömlesztett sajt	147,36	1 444,09	61,47	182,86
120	Savanyított tejtermék	5 095,13	23 605,33	206,57	1 002,72
130	– ebből tejföl	302,97	12 230,10	68,23	426,98
140	– ebből növényi zsírral készült termék	92,08	2 040,33	75,23	238,25
150	Ízesített tejszálak	483,27	3 972,65	143,63	321,61

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

TEJ VILÁGNAP 2018.

A tej pozitív élettani hatásai miatt, valamint, hogy felhívják az emberek, különösen a nők és a gyermekek figyelmét a kalciumbevitel fontosságára, a Nemzetközi Tejszövetség 1957-ben május utolsó keddjét nevezte ki, az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezési Világszervezete (FAO) 2001-től pedig már konkrét dátumot, a június 1-jét jelölte meg a Tej Világnapjának.

Az idei évben a Tej Terméktanács a Közösségi Marketing Alapjából, az Agrármarketing Centrum támogatásával és együttműködésével szervezte meg a Tej Világnapot. Az ünnepségre a kormányzati, szakmai szervezetek mellett több száz kisiskolás is meghívást kapott.

A rendezvényen részt vett a Terméktanács két Tejnagykövete, Kapás Boglárka és Kenderesi Tamás olimpiai bronzérmes úszók. Olimpikonjaink szívügyüknek érzik a hazai tej- és tejtermék fogyasztás népszerűsítését, ezért személyes jelenlétükkel a Tej Világnapján is támogatták a hazai tejfogyasztás ösztönzését.

A Tej Világnapjára nem csupán hasznos, a tej pozitív élettani hatásaival kapcsolatos információkkal, hanem színes programokkal és edukációs játékokkal is készült a Tej Terméktanács. A Terméktanács és a Tetra Pak Zrt. például rajzversenyt hirdetett a fesztiválon résztvevő diákok számára „Álmaim tejedobozá” címmel.

A rendezvényen tiszteletét tette a Terméktanács által 2017 őszén, kifejezetten edukációs céllal kialakított „Tejkamion” is, mely 2017. évben országszerte 75 állomáson, 2018 évben – részben az AMC támogatásával – 80 helyszínen, több mint 15 000 diák és pedagógusaik számára mutatja be a tej- és tejtermékfogyasztás pozitív hatásait, illetve az egészségtudatos táplálkozás előnyeit.

A nyitó sajtótájékoztató megszólalói

„Az utóbbi években több krízisen esett át a tejágazat, de támogatáspolitikai eszközökkel és a termékpálya szereplőinek összefogásával nem csak sikerült megvédeni a hazai tejtermelést, de érdemben növelni is lehetett a hazai tejelő tehén állományt, illetve a tejtermelést” – mondta el a Tej Világnapja alkalmából az **Agrárminisztérium mezőgazdaságért felelős államtitkára. Dr. Feldman Zsolt** hozzátette: „a szakminisztérium számára kiemelten fontos az iskolatej program, amelynek keretében több mint 400 ezer kisdíák kaphat, egyre bővülő kínálatban tejet, illetve tejterméket. A minőségi, hazai tejtermékek népszerűsítését segíti az Agrárminisztérium, az Agrármarketing Centrum és Tej

Szakmaközi Szervezet és Terméktanács közös programja is.”

A Tej Terméktanács elnöke szerint a szakmai tömörülés legfőbb célja, hogy az ország bármely pontján elérhető legyen a jó minőségű, friss hazai tej. **Mélykúti Tibor szerint** a Tej Világnapja és az azt övező széleskörű szakmai együttműködések elősegítik az ágazat fejlődését, a kormányzati támogatások pedig lehetővé teszik, hogy mind innovációs, mind gazdasági értelemben versenyképes lehessen a szektor.

Győrffy Balázs, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke köszöntőjében kiemelte: a köztisztület továbbra is támogatja a Tej Terméktanács kedvezményes ÁFA- kulcs kiterjesztésére irányuló javaslatát valamennyi fogyasztói tejre, különös tekintettel az UHT-tejre. Ez ugyanis a termelőknek, a feldolgozónak és a fogyasztóknak is érdeke, emellett komoly lépést jelentene a feketegazdaság elleni küzdelemben.

„A legfőbb filozófiánk a partnerség. Partnerség a szakmai szervezetekkel, az államigazgatással és az ügyfelekkel” – hangsúlyozta **dr. Kondra Laura, a Magyar Államkincstár elnökhelyettese**, utalva arra, hogy a világnapot megnyitó sajtótájékoztató előtt Mélykúti Tibor a Tej Terméktanács elnöke, valamint a Mészáros József, a Magyar Államkincstár elnöke együttműködési megállapodást írt alá. Az elnökhelyettes asszony hozzátette: *„ez a dokumentum nem pusztán formalitás, hiszen többek között az ügyfelek jogainak képviseletére, vagy a tejágazati támogatások jogszabályi hátterének tisztázására konkrétumokat is meghatároztak a felek.”*

Marczinkó Zoltán, a Pénzügyminisztérium helyettes államtitkára a feldolgozóipar erősödését emelte ki beszédében. Mint elmondta, *„a hamarosan a Kormány elé kerülő Élelmiszer-gazdasági Stratégia is azt a célt szolgálja, hogy a közel 150 ezer embernek munkát adó élelmiszer-ágazat biztos megélhetést jelentsen. A stratégia külön passzust szentel a tejágazat fejlesztési irányainak is.”*

Dr. Pleva György, a NÉBIH Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatóságának igazgatója az élelmiszerbiztonság szerepét hangsúlyozta. Köztudott, hogy a tejtermékek könnyen romló árunak számítanak a nyári melegben, a NÉBIH ebben az időszakban több ezer ellenőrzést végez azért, hogy a boltok polcaira, az éttermekbe és a közétkeztetésbe csak megbízható termékek kerüljenek. *„Nagy örömről számolunk, hogy a Nemzeti Alaptanterv ma már foglalkozik az*

élelmiszerbiztonság témakörével is, ennek során számtalan ismertető előadásra sor kerül. A NÉBIH fontos szerepet vállal az iskolatej programban is és a Tej Terméktanáccsal szoros együttműködésben arra is törekszünk, hogy a tejágazatban esetenként megjelenő tisztességtelen forgalmazási magatartást visszaszorítsuk" – tette hozzá.

A 2018. február 1. és május 31. között zajló Tejszív kampány lebonyolítását szervező **Agrármarketing Centrum ügyvezetője, Daróczy László** kifejtette: „az Agrármarketing Centrum közel négy hónapon át folytatott intenzív médiakampányt, melynek során számtalan marketing eszközzel, például nyomtatott, online és közterületi hirdetésekkel, PR cikkekkkel, televíziós és rádiós interjúkkal hívta fel a figyelmet a tejfogyasztás fontosságára”. Az ügyvezető szerint legalább napi fél liter tejet kellene fogyasztani egy egészséges embernek ahhoz, hogy fedezze a szervezet kalcium és D-vitamin igényét. Daróczy László elmondta: „a kampány részeként valósult meg a Tej Útja roadshow is, ennek jegyében az úgynevezett „Tejkamion” mintegy 30 vidéki helyszínen, elsősorban iskolákba látogatott el és 4800 iskolához juttatta el tejfogyasztást ösztönző üzeneteit.”

Istvánfalvi Miklós, a Tej Terméktanács társelnöke elsősorban azt emelte ki beszédében, hogy a fogyasztói tudatosság gyerekkorban alakul ki, így különösen fontos, hogy ez a korosztály már ebben a korban megszeresse a tejtermékeket. A szakember szerint van mit bepótolni,

hiszen „például a vajfogyasztás Magyarországon mindössze a harmada az Európai Unió átlagnak, a sajtófogyasztás pedig körülbelül a fele”.

Kenderesi Tamás, olimpiai bronzérmes és ifjúsági olimpiai bajnok úszónk nagy örömmel vállalta a Tej Nagykövet szerepét. „Úgy gondolom, hogy az elsődleges szocializációs környezet, azaz a család az, aki a legnagyobb felelősséggel tartozik a gyerekek egészséges táplálkozásért. Édesanyám például mindig odafigyelt arra, hogy a hűtőben nap mint nap legyen tej- és tejtermék. A családon kívül talán az iskolák azok, akiknek még elsődleges feladata az edukáció, éppen ezért örülök, hogy ma a Tej Világnapján több mint 200 gyerkőc ismerkedhet meg a tejfogyasztásának fontosságáról.” – árulta el, miért állt a kezdeményezés mellé.

Az esemény kapcsán Kapás Boglárka, olimpiai bronzérmes úszónk elmondta: „A tej- és tejtermékek fogyasztása kortól és nemtől függetlenül elengedhetetlen szempont a táplálkozásunkban, és bizony, ez alól azok sem kivételek, akik laktózérzékenyek. Magam is laktózérzékenyként élem a mindennapjaimat, és egyáltalán nem okoz gondot: ugyanúgy fogyasztok tejet és tejtermékeket – a reggeli tejeskávémról például soha nem tudnék lemondani – csak a laktózmentes változatot választom a boltok polcairól! Éppen ezért tartom fontosnak, hogy idén is a Tejszív kampány nagyköveteiként állhatnak a gyerekek elé a Tej Világnapján, hiszen ők jelentik az új generációt, nekik kell útmutatást adnunk az egészséges életmód kapcsán.”

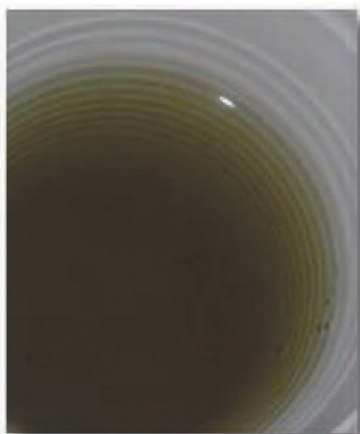
Fotók: Agrármarketing Centrum/Tej Terméktanács

Incimaxx Aqua S-D

Teljesítménynövelés ivóvízzel

Ön melyik vizet választaná?

Kezelés előtt

2 hét használat

4 hét használat

**Ha egy tehén 8 l-el több vizet iszik egy nap,
az önnek 2,5 l többlet tejhozamot jelent.**

Érdemes foglalkozni vele?

Teljes körű higiéniai megoldás

ECOLAB®

Hivatalos forgalmazó: **Animal-Hygiene Kft.**
Kiss Attila: +36 30 229 6794
Molnár Helén: +36 30 952 9678
Mozsár-Molnár Bettina: +36 30 334 2592

Ecolab-Hygiene Kft.
 1139 Budapest,
 Váci út 81-83.
 Tel.: +36 1 886 1315
 Fax: +36 1 886 1320

Incimaxx Aqua S-D

Teljesítménynövelés ivóvízzel

Nyakas Tamás – Nyakas Farm

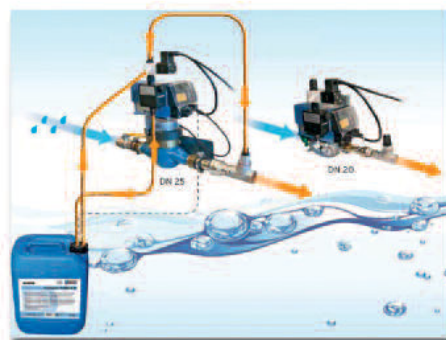
Nyakas Farm – Hajdúnánás

Nyakas Tamás vagyok, hárman vagyunk testvérek. Mivel az otthonunk a gazdaság területén van, így már egészen kicsi koromtól bepillantást nyertem a telep életébe. 2016-ban végeztem a Nyíregyházi Egyetemen, mint mezőgazdasági mérnök. Jelenleg a Debreceni Agrártudományi Egyetemen állattenyésztő mérnökként tanulok mesterképzésen. Büszke vagyok arra, hogy családi vállalkozásként működünk. Bátyámmal, Andrissal az a célunk, hogy ezt a hagyományt tovább vigyük, és megőrizzük mindazt, amit édesapánk felépített.

Jelenleg az időm jelentős részét a tanulmányaim töltik ki, de igyekszem részt venni a telepi munkák koordinálásában is. Ahogy lehetőségem engedi, próbálom minél több szakmai tapasztalatot átvenni édesapámtól, hisz az alapokat csakis tőle tanulhatom meg.

Munkánkat nagyban segíti, hogy kiváló szakemberekkel dolgozunk együtt. Jelentős szakmai segítséget jelent számunkra a külső szaktanácsadók jelenléte, hisz a technikai fejlődésekről első kézből tőlük értesülünk. Érdeklődési köröm fókuszában a korszerű istálló és fejéstechnológia áll. Jelenleg figyelemmel kísérem a technikai újításokat, és a számunkra szükséges és megfelelő eszközöket igyekszem bevinni a telepi struktúrába is. Ennek érdekében rengeteg rendezvényen, tanulmányi úton veszek részt, hogy bővíteni tudjam ismereteimet. Büszke vagyok arra, hogy családi vállalkozásként Magyarországon kiemelt telepei közé tartozunk.

Az utóbbi években tapasztalt szélsőséges időjárási viszonyok egyre inkább óvatosságra intenek bennünket. A hőstesszel évről évre egyre több a problémánk. Észre vettük, hogy nagy meleg idején sem szívesen mennek az itatókhoz a tehenek. Ennek nem örültünk, hisz ebben az időszakban az istálló hűtése mellett termelés szempontjából elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű folyadékbevitel. Az ingadozó tejár miatt, minden csepp tej számít. Jó minőségű vízzel nem csak a megtermelt tej mennyiségét tudjuk növelni, hanem az állatok általános állapotát is tudjuk javítani. Több folyadék felvétele esetén optimalizálni tudjuk az elfogyasztott takarmány hasznosulását, egyéb lázzal járó betegségek visszaszorítását. Aggódtunk amiatt, hogy az évtizedek alatt lerakódott biofilm rétegben, mely a vezetékekben megtapadt, nagy melegben milyen baktériumok, algák telepednek meg, melyek az állatok egészségére károsak lehetnek. Ekkor jutottunk el oda, hogy nyitottá váljunk az **ECOLAB** által forgalmazott vízkezelési rendszer kiépítésére. Ismereteim szerint több, mint nyolc éve tart közös munkánk, és úgy gondolom, bizonyították hozzáértésüket, elkötelezettségüket. Szakmai sikerünk kulcsa az, hogy biztosítsunk az állatok számára minden lehetőséget, hogy minél kiválóbb termelési eredményeket produkálhassanak. Miután az **ECOLAB** több termékkel is bizonyított, így számunkra kézenfekvő volt, hogy az ivóvízzel kapcsolatos probléma megoldását is rájuk bizzuk. 2016 tavaszán sikerült megegyeznünk, és elindítanunk az újabb közös együttműködést. A technológia kiépítését alapos telepi felmérés előzte meg. Mivel nem kis beruházásról van szó, minden kérdésünkre precíz, szakmailag helytálló válaszokat kaptunk.

Mozsár-Molnár Bettina
Animal-Hygiene Kft. és
Nyakas Tamás – Nyakas Farm

Úgy gondolom, minden lehetőséget meg kell, hogy ragadjunk, hisz ez a gazdaság nem csak bennünket, hanem még sok-sok családot tart el. Számunkra fontos a dolgozók munkájának megbecsülése. Az eddigi eredmények alapján tapasztalataink pozitívak. Nyári időszakban is jóval alacsonyabb visszaesést tapasztaltunk, valamint megnövekedett a felhasznált víz mennyisége is, mely azt jelenti, hogy a tehenek sokkal több vizet fogyasztanak. Továbbá a gyógyszerfelhasználás is csökkent. Kevesebb lett a hasmenés, jobb takarmányhasznosulást tapasztaltunk. Az itatók tisztábbak. Laktációs átlagunk három éve 11.000 liter, úgy gondolom, hogy ennek a szép eredménynek az elérésében szerepe volt a vízkezelésnek is. Nekem az a véleményem, hogy a hatékony termelésért áldozni kell. Természetesen mindez plusz költséget von maga után, de hosszú távon kell gondolkodni, így viszont számíthatunk a megtérülésre.

Mozsár-Molnár Bettina
Animal-Hygiene Kft., területi képviselő, szaktanácsadó – Kelet-Magyarország

Teljes körű higiéniai megoldás

ECOLAB®

Hivatalos forgalmazó: **Animal-Hygiene Kft.**
Kiss Attila: +36 30 229 6794
Molnár Helén: +36 30 952 9678
Mozsár-Molnár Bettina: +36 30 334 2592

Ecolab-Hygiene Kft.
1139 Budapest,
Váci út 81-83.
Tel.: +36 1 886 1315
Fax: +36 1 886 1320

ADF

A legjobb megoldás, most
tovább tökéletesítve.

Automata bimbófürösztés és kehelyöblítés.

Hazánkban már közel
500 fejőálláson bizonyított

Bosmark Kft. Elérhetőség: Telefon: **(23) 310 132** vagy **(30) 986 93 55** További információért látogasson el a www.bosmarkagri.hu weboldalra

BOSMARK

EPRECIS KÜLDETÉS:

ANTIPARAZITIKUS HATÉKONYSÁG INJEKCIÓS VAGY POUR-ON

INJEKCIÓ!

POUR-ON!

SIKERESSEN
KEZELT TEHÉN

PLAYER 1

SIKERESSEN
KEZELT TEHÉN

PLAYER 2

- EPRINOMECTIN: SZÉLES SPEKTRUMÚ HATÓANYAG KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÉLŐSKÖDŐK ELLEN
- PRECÍZ ADAGOLHATÓSÁG

TEJRE **0 NAPOS** VÁRAKOZÁSI IDEJŰ ENDECTOCID

Eprecis
INJEKCIÓS OLDAT
20 mg/ml

AZ ELSŐ, tejre **0 napos**
várakozási idejű **INJEKCIÓS** ENDECTOCID

- PRECÍZ, KÖNNYŰ ADAGOLHATÓSÁG – 1 ml/100 kg
- MAGAS BIOLÓGIAI ELÉRHETŐSÉG
- TÖRÉSNEK ELLENÁLLÓ ERGONÓMIKUS CLAS CSOMAGOLÁS

Eprecis
POUR-ON OLDAT
5 mg/ml

- KÖNNYEN ADAGOLHATÓ
- HOSSZANTARTÓ HATÁS
- KEDVEZŐ SZÖVETI ELOSZLÁS

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal 36/2011. (III. 22.) számú közleménye szerint az európai tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás feltétele: **a tejelő állomány paraziták elleni védekezésére vonatkozó kötelezettség** 36/2011. (III. 22.) IX-6.

STALLBOY FEED

A TAKARMÁNY VISSZATOLÓ ROBOT

A HETWIN Stallboy feed berendezése egy innovatív megoldás, mely biztosítja, hogy a friss takarmány éjjel-nappal elérhető legyen az etető asztalon az állatok számára. A takarmány felvétel szüneteinek rövidülése miatt a tejtermelés mennyisége nő.

ELŐNYEI:

- A Friss Takarmány szoftverrel beállítható, hogy a Stallboy automatikusan - akár minden 2 órában - 5 cm-rel közelebb tolja a takarmányt az állatokhoz. Így a takarmány mindig elérhető.
- A takarmány visszarendezést az egyedi hajtású palást is segíti. A takarmány kívülről történő fokozatos visszatolása nem forgatja fel a takarmányt, így csökken a takarmány felmelegedésének esélye.
- Magasabb fogyasztásnak köszönhetően javul a tejtermelés, ami a csökkenti a költségeket.
- Alkalmazható széna, szilázs és zöld takarmányhoz is.
- Opcióként kis mennyiségű kiegészítő takarmány (koncentrátum, ásványok vagy más típusú takarmány) is kiszórható az alap takarmányra.
- Minden tehén, kecske és juh friss takarmányhoz jut.
- Munkaerő megtakarítás – Akár 10 alkalommal történő rendezés naponta
- Energiatakarékos 24 V vezérlés
- Könnyű kialakítás, rögzített nyomvonalak, egyszerűen telepíthető
- Fejő robotnál növeli az állatok megjelenésének gyakoriságát

4002 Debrecen, Kádár dűlő 28/b. Web: www.dairy-dav.hu
Tel/Fax: 52/310-931,346-917 E-mail: info@dairy-dav.hu

Istállók csúszásmentesítése betonmarással, 100%-os elégedettséggel

Előzze meg a következőt!!!

Rövid határidőre vállaljuk
Állattartó telepek beton
padozatának csúszásmentesítését.

Megtérülése

Egyetlen kieső állat értéke magasabb lehet, mint a betonmarás
költsége.

Már több mint 100 000 m² felmart terület!

Magas minőségű,
nagy áteresztő képességű
ítatószelep, fagymentesítő
szerkezettel, melyhez már áram sem
szükséges!

Dr. Dizseri András

Mobil: +36-30-93-95-051

Tel./Fax: +36-25-461-052

E-mail: dizseri@freemail.hu

Drewitt Bt.

www.drewitt.hu

Arnold Gábor

Mobil: +36-30-55-78-824

E-mail: gabor1002@gmail.com

KENOMIXTM

TELJESKÖRŰ VÉDELME
BIZTOSÍTÓ, FEJÉS UTÁNI
TÖGYÁPOLÓ SZER

HATÉKONY LÉPÉS A TÖGYGYULLADÁS MEGELŐZÉSI PROGRAMBAN

TOVÁBBI INFORMÁCIÓÉRT KERESSE KERESKEDŐ KOLLÉGÁINKAT:

Fábián Imre	kereskedelmi igazgató	+36 20 9621 563
Litz Tamás	területi vezető	+36 20 8007 882
Dankó Mónika	területi vezető	+36 20 5701 146
Csahó Anita	K-Magyarország	+36 20 3991 196
Baldauf-Lőrincz Evelin	Ny-Magyarország	+36 20 5943 132
Varga Adrienn	É-Ny Magyarország	+36 20 3477 040
Tóth Szabolcs	D-Ny Magyarország	+36 20 2960 158
Szigeti Gergő	Közép-Magyarország	+36 20 2987 400
Nagy Ádám	D-K Magyarország	+36 20 5438 868
Suta Csaba	É-K Magyarország	+36 20 5412 295

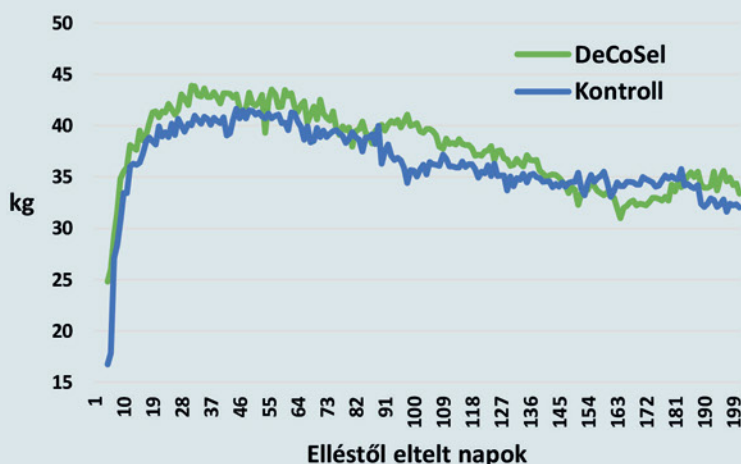
SEGÍTSÉN TEHENEINEK ÁTVÉSZELNI A NYÁRI KÁNIKULÁT!

A nagy termelésű tejelő állományok stresszérzékenységének hatékony csökkentése a nyári hőstressz időszakában is
ÚJ TERMÉKÜNK A **DECOSEL-H200 KIEGÉSZÍTŐ TAKARMÁNY** SEGÍTSÉGÉVEL.

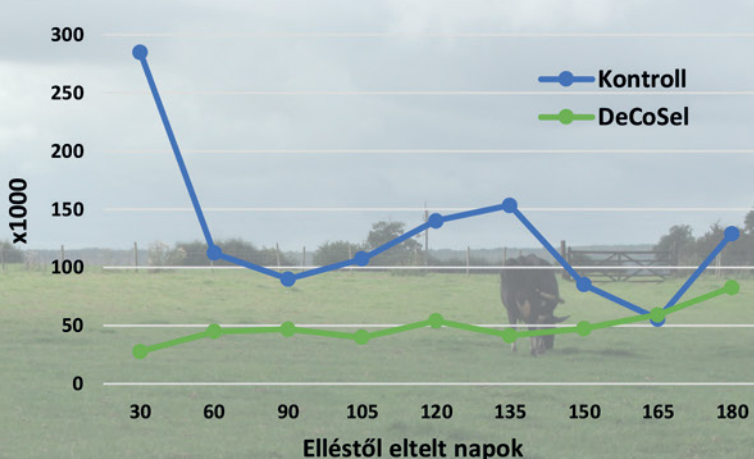
ETETÉSÉNEK ELŐNYEI:

- Növekvő étvágy és kiegyenlített takarmány felvétel közvetlenül az ellést követően és a hőstressz időszakában is
- A javuló szárazanyagfelvétel következtében magasabb termelés
- Javuló immunválasz készség és nagyobb ellenállóképesség az ellés körüli kritikus időszakban
- Csökken az ellést követő egészségügyi problémák előfordulási gyakoriság (oltógyomor helyzetváltozás, placenta visszamaradás, méhgyulladás, tőgygyulladás)
- Javuló szaporodásbiológiai eredmények
- Hatékonyan csökkenti a tej szomatikus sejtszámát
- Csökkenő gyógyszerköltség
- Kevesebb tehénkiesés, magasabb tejtermelés

TEJTERMELÉSRE GYAKOROLT HATÁSA

HATÁSA A TEJ SZOMATIKUS SEJTSZÁMÁRA

*Forrás: saját hazai nagyüzemi kísérleti eredmények
**NAGYÜZEMI GYAKORLATBAN
IGAZOLT EREDMÉNYEK ALAPJÁN!**

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ ÉS ELÉRHETŐSÉG:
J.O.B.-FEED Takarmányozási és Tanácsadó Kft.

www.jobfeed.hu
Szemethy Dániel: +36 30 588 43 34
szemethyd@jobfeed.hu

Az Ő biológiája. A technológiánk alapja.

Használja ki teheneiben rejlő genetikai potenciált. Ehhez az immunerősítés leghatékonyabb eszközét adjuk segítségül — NutriTek®.

A Nutritek természetes módon támogatja a tehén saját immunrendszerét. Támogatja az állat egészségét és tejtermelését.

Egészséges állomány. Maximális produktivitás.

**Megoldások minden életszakaszban.
Kizárólag a Diamond V.**

Magyarországi forgalmazó

NutriTek®

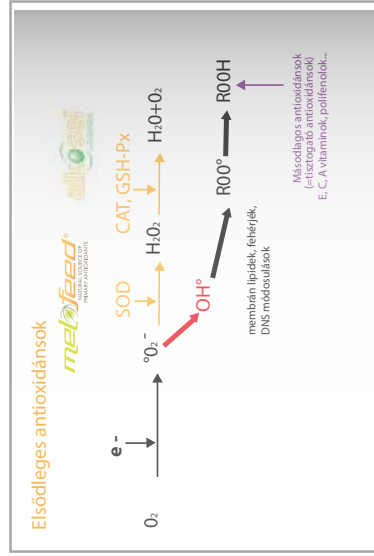
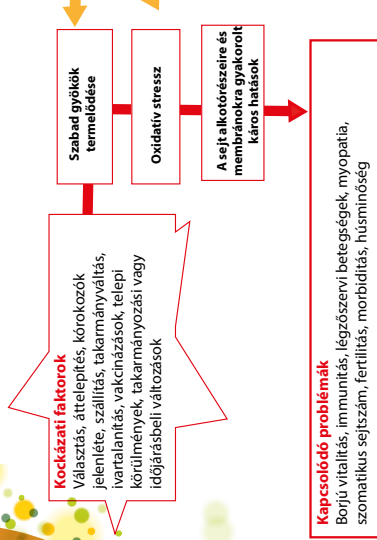
Diamond V®

The Trusted Experts In Nutrition & Health®

További információért látogasson www.diamondv.com/nutritek oldalra

SPECIÁLIS ANTIOXIDÁNS KOMBO KÉRŐDZŐK RÉSZÉRE

AZ EGÉSZSÉGRE GYAKOROLT KÖZVETLEN ÉS KÖZVETETT HATÁSOK

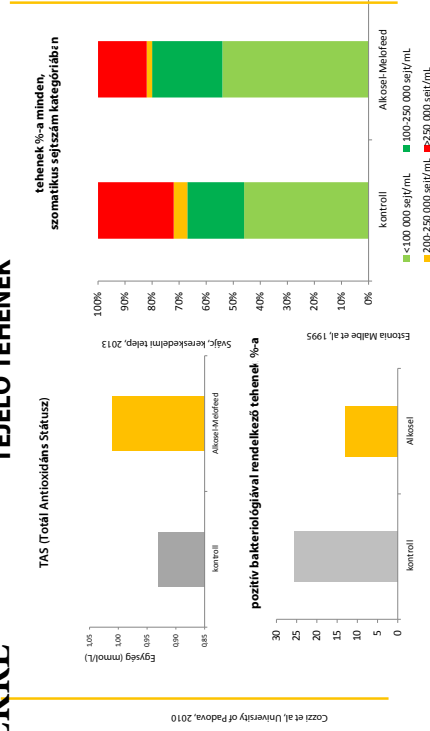
Az antioxidáns státusz (és immunitás) javulása

BIZONYÍTOTT HOZADÉKAI TEJELŐ TEHENEKRE

MELOFEED

- Az egyedülálló védelem az oxidatív stressz ellen
- + a szuperoxid-diszmutáz (SOD) különleges, természetes forrása
- + jobb antioxidáns státusz
- + eredményesebb reakciók a környezeti és fiziológiai stresszor tényezőkre

TEJELŐ TEHENEK

ALKOSEL : A biológiailag kiemelkedően hasznosuló, prémium Se-forrás

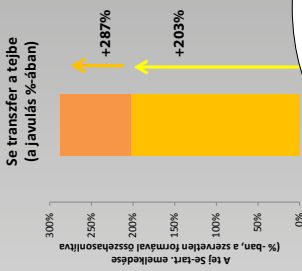
Az **Alkosel** inaktív teljes élesztősejteket tartalmazó, magas szerves Se-tartalmú (min. 98%) termék.

A Se természetes, fehérjéhez kötött formában van jelen - legnagyobb része szelenometionin, amelynek hasznosulása az állati szervezetben sokkal jobb mint a Na-szelenit. A gyártó garantálja, hogy az összes Se-tartalom min. 2000ppm, ezen felül a Lallemand nemcsak a szelenometionin koncentrációt garantálja (63%-ban), hanem a szelenocisztint is (25%-ban).

14 kísérlet bizonyítja a legmagasabb szöveti Se raktározást:

> tejben : átlagosan 203% ;
több mint 50, szerves Se-ről szóló publikációval alátámasztva

Minél nagyobb a kihívás (azaz minél alacsonyabbak a Se-értékek a tejben), annál nagyobb a tej Se-tartalmának emelkedése az ALKOSEL®-el.

Vet-Produkt Kft. katalin.selmechi@vetprodukt.hu +36 30 940 8788

KÜLSŐ PARAZITÁK ELLENI VÉDELEM

Deltanil
POUR ON
10mg/ml

Hatékonyság és kényelem

- Új, deltametrin tartalmú pour-on készítménycsalád
- Olajos vivőanyag: alacsony dózisban is hatékony
- Innovatív kiszerezés: Flexibag®
- Nagyon hosszú eltarthatóság
- Tej esetében nincs élelmezés-egészségügyi várakozási idő

AZ ÁLLATGYÓGYÁSZATI KÉSZÍTMÉNY NEVE: Deltanil 10 mg/ml ráöntő oldat szarvasmarha és juh részére. HATÓANYAGOK ÉS EGYÉB ÖSSZETEVŐK MEGNEVEZÉSE : 1 ml tartalmaz: Hatóanyag: Deltametrin 10 mg Enyhén sárga, áttátszó, olajos oldat. JAVALLAT(OK): helyileg alkalmazható készítmény szarvasmarhánál tetvek és legyek; kifejezett juhoknál kullancsok, tetvek, paklincsek és légylárvák; bárányoknál tetvek és kullancsok okozta fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. Szarvasmarha: Szórtetvek és vészivő tetvek (*Bovicola bovis*, *Solenopotes capillatus*, *Linognathus vituli* és *Haematopinus eurysternus*) által okozott fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. Vészivő és nyugtalanító legyek (*Haematobia irritans*, *Stomoxys calcitrans*, *Musca* fajok és *Hydrotaea irritans*) elleni kezelés és védekezés támogatására. Juh: Kullancsok (*Ixodes ricinus*), tetvek (*Linognathus ovis*, *Bovicola ovis*), paklincsek (*Melophagus ovinus*) és légylárvák (általában *Lucilia* fajok) okozta fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. Bárányok: Kullancsok (*Ixodes ricinus*) és tetvek (*Bovicola ovis*) okozta fertőzöttség kezelésére és megelőzésére. ELLENJAVALLATOK: Nem alkalmazható lábadózó vagy beteg állatoknál. Nem alkalmazható a hatóanyaggal vagy bármely segédanyaggal szembeni túlérzékenység esetén. CÉLLÁLLAT FAJ(OK): Szarvasmarha és juh. ADAGOLÁS, ALKALMAZÁSI MÓD(OK) CÉLLÁLLAT FAJONKÉNT: kizárólag külsőleg alkalmazható! Adagolás: Szarvasmarha: 100 mg deltametrin / állat, ami 10 ml készítménynek felel meg állatonként. Juh: 50 mg deltametrin / állat, ami 5 ml készítménynek felel meg állatonként. BÉREZÉS-EGÉSZSÉGÜGYI VÁRAKOZÁSI IDŐ: Szarvasmarha: Hús és egyéb ehető szövetek: 17 nap Tej: 0 óra Juh: Hús és egyéb ehető szövetek: 35 nap Tej: 0 óra

Virbac

Shaping the future of animal health

www.virbac.hu • Telefon:(70)3387178 • (70)3387179 • (70)3387177

VIREFEED PRO

A BÚZÁBÓL KÉSZÜLT TAKARMÁNYALAPANYAG MEGJELENÉSE A HAZAI TAKARMÁNYPIACON

Manapság egyre jobban előtérbe kerül a fenntartható állattenyésztés kialakítása, ahol vezető szerepet kap a génmódosítástól, hormonkezeléstől, antibiotikumtól mentes, költséghatékonyan receptúrába illeszthető takarmányalapanyagok számos fajtája. Ezen termékek közül az egyik legfontosabb a búza alapú DDGS, hiszen a búza – mint alapanyag – keményítőforrás és a meghatározó fehérjét, a vitális glutént tartalmazza. A búza DDGS ezen felül gazdag polimer cukrokban, fehérjében, így ideálisnak tartott állati takarmány, mely a jövőben fontos összetevője lehet úgy a hazai takarmányozásnak is, ahogyan Európa számos régiójában már évek óta kedvelt alapanyag.

Magyarországon 2013-ban megkezdődött nemzeti fehérjeprogram célkitűzése, hogy génmódosítástól mentes takarmány alapanyagokkal váltsuk ki az import GM szóját, melyből a hazai állattenyésztés és takarmánypiac közel 840.000 tonna mennyiséget használ évente. A program során egyrészt olyan növénykultúrák termesztése támogatott, melyek beilleszthetők a takarmányozási programba, másrészt viszont az innovatív alapanyag előállítási technikák is előtérbe kerülnek. A VIREFEED PRO búza DDGS - mint egyike ezen innovatív, de mégis ismert alternatívának – beltartalmának egyik legfőbb jellemzője homogenitása és stabilitása, mely az új tervezésű gyártási technológiának is köszönhető.

A VIREFEED PRO egy egyedülálló termék, mivel jelentős az energia-, fehérje-, valamint a rost-, de alacsony a keményítő tartalma. A gabonafélékben jelen lévő keményítőt a gyártási folyamatok alatt csaknem teljesen fermentáljuk és a fennmaradó aminosavak, zsírok, ásványi anyagok és vitaminok

körülbelül háromszoros koncentrációban vannak jelen a kiindulási anyaghoz képest. Ezek a tulajdonságok biztosítják a VIREFEED PRO egyedülálló takarmányozási lehetőségeit a különböző gazdasági haszonállatok számára, mind energia-, mind fehérje- kiegészítőként, rost- és foszfor forrásként.

A állattenyésztésben a kiadások jelentős részét a takarmányozás képviselte költségek jelentik. Ezért nagyon fontos, hogy olyan alapanyagokat használjunk fel, melyet az állat szívesen fogyaszt, ugyanakkor elvárt hozamot is produkál egy gazdaságos folyamat során.

A VIREFEED PRO tartalmazza a korpát is továbbá átlag 20-22% fehérjetartalommal, 7% nyerszsír tartalommal és 13% keményítő tartalommal bír. A korszerű gyártási folyamat garancia arra, hogy a termék színe és íze nem károsodik, így megfelelő fajlagos takarmány felhasználás és tömeggyarapodás érhető el a költségek minimalizálása mellett. A búza DDGS tejelő tehenek tápjában repcedara vagy szójadara helyettesítésére is használható. Számos kísérlet igazolja, hogy a csere nem befolyásolja a tejtermelés alakulását vagy a bendőfermentációt megfelelő tömegtakarmány biztosítása mellett. Javasolt bekeverési mennyisége tejelő tehenek esetén 15-20%.

VIREFEED PRO értékét és a felhasználók nyugalmaát növeli, hogy magas minőségű termékeinket a legszigorúbb hazai és európai minőségbiztosítási, illetve tanúsítási rendszerek elvárásainak megfelelően fogjuk gyártani. Így garantáljuk partnereink számára az egész évben elérhető, ellenőrzött minőségű takarmányt.

A **Viresol Kft.** viszontai üzeme mintegy 250 ezer tonna hazai eredetű búzát vásárol fel éves szinten, biztosítva ezzel az általa gyártott **VIREFEED PRO** takarmány kiváló minőségű alapanyagát. **VIREFEED PRO** termékünk kapcsán bővebb információkért látogasson el honlapunkra és kérje szakértő kollégáink segítségét, akik készséggel állnak rendelkezésére úgy az alkalmazott receptúrák optimalizálásában, mind haszonállatai számára a legmegfelelőbb étrend összeállításában.

www.viresol.hu

A NYÁR LEGJOBB
VÁLASZTÁSA

SUMMERWAY 2018

FOLYÉKONY CUKROK, SZERVES SAVAK
ÉS ÁSVÁNYI SÓK OPTIMÁLIS KEVERÉKE

Westway
FEED PRODUCTS

**ED&F
MAN**
EST. 1783

ED&F MLP Hungary Kft.

2000 Szentendre, Harmat u. 16 - Telefon: + 36 30 645 2554

Adószám: 25160675-2-13 - www.edfman.hu

BORJÚ TEJPÓTLÓK

NUKAMEL FOKKAMEL

ÚJ SZEZONÁLIS BORJÚ TEJPÓTLÓ KONCEPCIÓ

NYÁRON - növekedés fokozása & TÉLEN - biztonság

EGYEDÜLÁLLÓ "FAGYASZTVA PORÍTÁSOS TECHNOLOGIÁVAL"

Egészségre és teljesítményre optimalizálva.

- ✓ kiváló alapanyagok, oldódás, emészthetőség, magasabb szárazanyag felvétel,
- ✓ akár 95% tejszármazék tartalom,

Európában egyedülállóan 27% nyersfehérjével ➤ "Accelerated Growth"

- ✓ immunglobulinok, probiotikum, omega-3 zsírsav, fitogén anyagok,
- ✓ speciálisan beállított aminosav szintek,
- ✓ magas kókuszzsír tartalom.

www.nukamel.com • Magyarországi forgalmazó: Interagrár Kft

Borjúspecialistánk szívesen áll rendelkezésére
borjúnevelés, borjúmenedzsment témában!
További információért várjuk hívását!

Takács János: 06 30/939-1557
Csákné Pozbai Orsolya: 06 30/362-2067

 INTERAGRÁR
Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

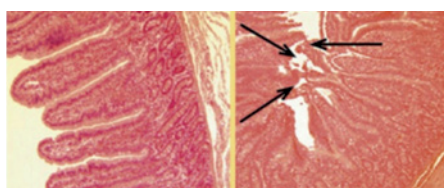
További információért látogasson el
honlapunkra: www.interagrar.hu

„A HŐSTRESSZ ÉS A VÉRKERINGÉS: KEVESEBB TEJ, ROSSZABB MINŐSÉG ÉS JELENTŐS OXIDATÍV STRESSZ”

A nyári hőségben a tejlő tehének megpróbálják a lehető legtöbb hőt leadni: ennek egyik fiziológiai stratégiája a perifériás értágulás, mely növeli a külső zónák felé irányuló véráramot, és ezáltal a hő leadását. Az Iowai Állami Egyetemen dolgozó Boumgard kimutatta, hogy a perifériás értágulás a bélrendszer ereinek beszűkülését és a bélbolyhok összehúzódását eredményezi, így csökkenti a tápanyagok felszívódását. Azt is megfigyelte, hogy a csökkent véráram és az ezáltal kisebb mennyiségű rendelkezésre álló oxigén a szövetek sérülését is fokozza a bélrendszerben. A kutatás emellett kimutatta, hogy a tejtermelés visszaesése 50%-ban az önkéntes takarmányfogyasztás csökkenésének, 50%-ban pedig a hőstressz által a bélrendszerben okozott fiziológiai elváltozásoknak tudható be. További, nem alábecsülendő, és szintén a bélrendszer ereinek beszűküléséhez és a bélnyálkahártya gyengüléséhez kötődő probléma az áteresztőképesség fokozódása, ami elősegíti az endotoxinok és kórokozók felszívódását. Az utóbbiak így bejuthatnak a szervezetbe, és ronthatják a tehén egészségi állapotát (pl. a szomatikus sejt szám növekedés és a tüdőgyulladás gyakoribb előfordulása). Ahhoz, hogy megakadályozza ezzel a jelenséggel, az immunrendszer intenzív védekező aktivitásba kezd, melyhez jelentős mennyiségű glükóz és aminosavak szükségesek. A tápanyagok felosztásra kerülnek, és egy részüket az immunrendszer használja fel, a tejtermelés rovására.

Táplálkozási szempontból hőstressz során a bélbolyhok felszívó képességének csökkenése miatt hatékony stratégiát jelent az étrend energiatartalmának növelése. Ehhez zsírokat lehet adni a takarmányhoz, vagy

1. ábra: A hőstressz hatása a bélbolyhok szerkezetére (jobbra) a rendes fiziológiai helyzethez viszonyítva (balra).

növelni azok mennyiségét, ügyelve az optimális bendőkörnyezet megőrzésére, pufferanyagok alkalmazásával szabályozva a bendő pH értékét.

Hőstressz során a szárazanyag-felvétel csökkenése és a bendő pufferkapacitásának gyengülése együttesen növelik az acidózis kialakulásának kockázatát. A bélrendszerbe jutó véráram csökkenése és a bél- és bendőacidózis közötti kapcsolat fokozza az emésztőrendszer kimerülését, melynek része az oxidatív stressz fokozódása.

Ez utóbbi megbontja a sejthalált és a szövetek sérülését okozó peroxidok és szabad gyökök képződése és eltávolítása közötti egyensúlyt. A szabad gyökök képződése emellett gátolja a mikrobiális fehérjék szintézisét, a rost megemésztését és a telítetlen zsírsavak biológiai úton történő hidrogénezését, ezáltal pedig csökkenti a tej zsírtartalmát.

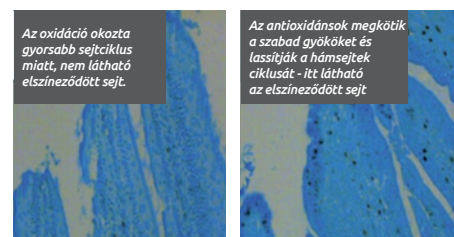
Mindezek a problémák amellett, hogy rontják a termelési mutatókat, a tehén egészségére is negatív hatással vannak. Az antioxidáns anyagok biztosítása semlegesíti a szabad gyököket, és javítja az állat anyagcseréjét és a bendő rendes működését. Az antioxidánsok emellett a szabad gyökök és peroxidok által károsított szöveteket is képesek helyreállítani, és visszaállítják a hőstressztől szenvedő állat rendes oxidatív egyensúlyát. További fontos

szempont a szárazanyag-felvétel javulása a nyári időszakban.

Az antioxidánsok alkalmazása ezáltal kulcsfontosságú szerepet játszik a bél épségének megőrzésében, mivel elősegíti a tápanyagok felszívódását, miközben megakadályozza a mérgező anyagok és kórokozók bejutását a véráramba.

Hőstressz során a fehérjeellátás is fontos, mivel egyes, rendes esetben szintetizálódó aminosavak mennyisége visszaeshet. Két tanulmány is kimutatta, hogy hőstressz során a bendővédett glutamin biztosítása javítja a termelési mutatókat. Rendes körülmények között a tehén képes szintetizálni ezt az aminosavat, ám egyes stresszhatások esetén, (pl. a nyári hőségben) nem tud elegendő mennyiséget termelni belőle megnövekedett szükségletei fedezésére.

A glutamin alapvető fontosságú, mivel javítja a tejtermelést, kimagasló gyulladáscsökkentő hatással bír, a bélrendszer szöveteinek legjelentősebb energiaforrása, ráadásul a glükóz szintézisében is szerepet játszik, mint szubsztrát. (Gao, 2017)

2. ábra – Oxidált lipidmolekulák jelenlétében az antioxidánsok lassítják a sejtciklust a bélben.

Szeretné igényelni ingyenes szolgáltatásainkat?
Szaporodásbiológiai - Tejtermelési - Tőgyegészségügyi - elemzés.
Azonnali eredményt nyújtó NIRS-analízis.

Teljeskörű szaktanácsadást nyújtunk!

Nicola Penzo: +36307300941
Kiss Tünde: +36703286399

Szántó Ádám: +36709432332
Jakab Márk: +3620327045

Perifériás
értágulás

Hőleadás

A BÉLRENDSZER
EREINEK
BESZŰKÜLÉSE

A BÉLREK BESZŰKÜLÉSÉNEK KÖVETKEZMÉNYEI:

Fedezze fel a nyárhoz legalkalmasabb termékek teljes kínálatát!

**NORMOTERM
ORAC**

Takarmány-kiegészítő tejelő tehenek
részére

SUMMER 100

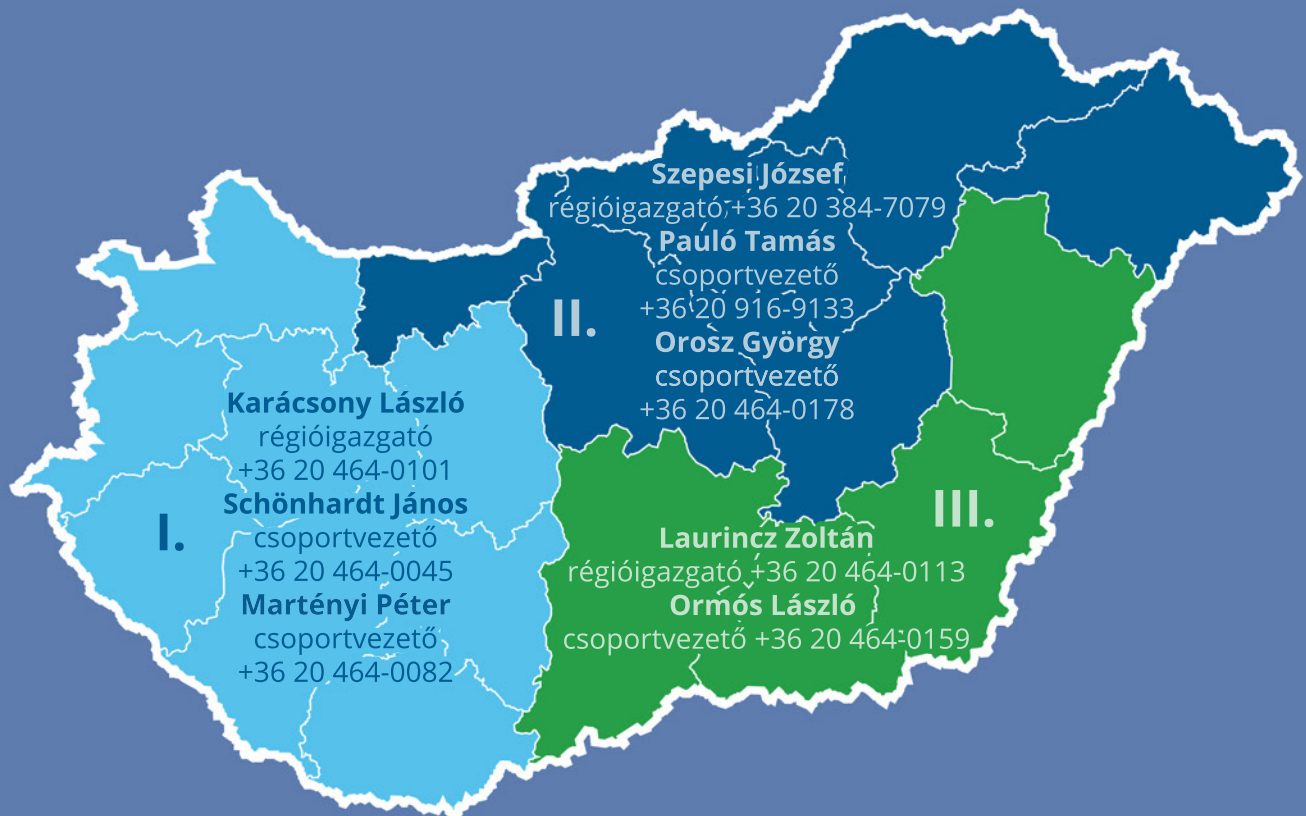
Ásványi takarmány-kiegészítő tejelő
tehenek részére

AGECON 4

Ásványi takarmány-kiegészítő
szarvasmarhák, bivalyok, juhok és
kecskék részére

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. két évtizede áll partnerei szolgálatában, értéként őrizve és a napi munkában alkalmazva a hazai termelésellenőrzés több, mint 100 éves tapasztalatát.

Központi titkárság • telefon: 06 28 515-540, fax: 06 28 515-550, mobil: +36 20 464-0059, e-mail: atkft@atkft.hu

Tejvizsgáló Laboratórium • mobil: +36 20 229-4965, e-mail: kenez.arpad@atkft.hu

- **Teljesítményvizsgáló részleg** • telefon: 06 28 515-546, e-mail: tejlabor@atkft.hu

- **Analitikai Laboratórium részleg** • mobil: +36 20 464-0189

o **Mikrobiológiai Laboratórium** • mobil: +36 70 384-7938

- **Állategészségügyi Diagnosztikai Laboratórium részleg** • mobil: +36 20 229-4965, +36 20 464-0147

Takarmányozási Igazgatóság • telefon: 06 28 515-555, mobil: +36 20 219-9512, e-mail: taklab@atkft.hu

Füljelző gyártó részleg • telefon: 06 28 515-542, mobil: +36 20 464-0022, e-mail: enar.fuljelzo@atkft.hu

Somos Zoltán tenyésztési igazgató • +36 20 401-5936, e-mail: somos.zoltan@atkft.hu

Dr. Monostori Attila főállatorvos • +36 20 464-0147, e-mail: monostori.attila@atkft.hu

